



ΣΧΕΔΙΟ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

των Λεκανών Απορροής Ποταμών
του Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Μακεδονίας

Ειδικό Σχέδιο Διαχείρισης Υπολεκάνης Πρεσπών
της ΛΑΠ Πρεσπών (GR01) του ΥΔ Δυτικής Μακεδονίας (GR09)

Περληπτικό Κείμενο

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2014



**ΕΙΔΙΚΗ
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΥΔΑΤΩΝ**

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗΣ ΑΛΛΑΓΗΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΥΔΑΤΩΝ

ΕΡΓΟ: ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΣΧΕΔΙΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΛΕΚΑΝΩΝ ΑΠΟΡΡΟΗΣ ΠΟΤΑΜΩΝ ΤΩΝ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΩΝ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΚΑΙ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΙΣ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2000/60/ΕΚ, ΚΑΤ' ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ Ν. 2199/2003 ΚΑΙ ΤΟΥ Π.Δ. 51/2007

ΣΥΜΠΡΑΞΗ: ΕΞΑΡΧΟΥ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ ΜΠΕΝΣΑΣΣΩΝ Σύμβουλοι Μηχανικοί ΑΕ - ΓΕΩΣΥΝΟΛΟ Σύμβουλοι Μηχανικοί & Γεωλόγοι Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης ΕΠΕ - ΛΙΖΑ ΜΠΕΝΣΑΣΣΩΝ - ΗΛΙΑΣ ΚΟΥΡΚΟΥΛΗΣ - ENVIROPLAN ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΗ Σύμβουλοι Αναπτυξιακών και Τεχνικών Έργων ΑΕ - ΔΙΚΤΥΟ-Ανώνυμη Εταιρία Τεχνικών Μελετών ΑΕ - ΒΑΒΙΖΟΣ-ΖΑΝΝΑΚΗ Μελέτες Έρευνες ΑΕ - ΦΩΤΕΙΝΗ ΜΠΑΛΤΟΓΙΑΝΝΗ

ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΛΕΚΑΝΩΝ ΑΠΟΡΡΟΗΣ ΠΟΤΑΜΩΝ ΤΟΥ ΥΔΑΤΙΚΟΥ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΟΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (GR09)

ΕΙΔΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΥΠΟΛΕΚΑΝΗΣ ΠΡΕΣΠΩΝ ΤΗΣ ΛΑΠ ΠΡΕΣΠΩΝ (GR01) ΤΟΥ ΥΔ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ (GR09) - ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΦΕΚ Έγκρισης Σχεδίου Διαχείρισης: ΦΕΚ Β'181/31.1.2014

Περιεχόμενα

1.	ΕΙΣΑΓΩΓΗ	1
2.	ΣΤΟΧΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ	3
3.	ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ	5
4.	ΘΕΣΗ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΥΠΟΛΕΚΑΝΗΣ ΠΡΕΣΠΩΝ	7
5.	ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΑΡΧΕΣ	9
6.	ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ	10
6.1	Συστήματα Επιφανειακών Υδάτων	10
6.2	Υπόγεια Υδατικά Συστήματα	10
6.3	Ιδιαίτερος Τροποποιημένα Υδατικά Συστήματα (ΙΤΥΣ) και Τεχνητά Υδατικά Συστήματα (ΤΥΣ)	11
6.4	Προστατευόμενες Περιοχές	11
7.	ΠΙΕΣΕΙΣ ΣΤΟ ΥΔΑΤΙΝΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	12
8.	ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ	15
8.1	Αξιολόγηση και ταξινόμηση της ποιοτικής κατάστασης των επιφανειακών υδατικών συστημάτων	15
8.2	Αξιολόγηση και ταξινόμηση της κατάστασης των υπόγειων υδατικών συστημάτων	16
8.3	Αποτελέσματα ταξινόμησης της κατάστασης των υδατικών συστημάτων στην Υπολεκάνη Πρεσπών του Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Μακεδονίας	17
8.4	Δίκτυο Παρακολούθησης	17
9.	ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΧΡΗΣΕΩΝ ΥΔΑΤΟΣ	20
10.	ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ - ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ	22
11.	ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΡΩΝ	24
12.	ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ	41
12.1	Η διεθνής λεκάνη απορροής Πρεσπών	41
12.2	Πιέσεις και κατάσταση ΥΣ στις γειτονικές χώρες	41
12.3	Συμβάσεις, Δράσεις και Συναντήσεις για τη Διεθνή Λεκάνη Πρεσπών	42
12.4	Προγράμματα συνεργασίας και δράσεις των γειτονικών χωρών στη διεθνή λεκάνη των Πρεσπών	42
12.5	Διασυνοριακή συνεργασία στα πλαίσια εφαρμογής της 2000/60/ΕΚ	44

ΣΥΝΤΜΗΣΕΙΣ

CEA	=	Cost Effective Analysis
PLWMP	=	Prespa Lakes Watershed Management Plan
SEIA	=	Strategic Environmental Impact Assessment
A.A.T.	=	Ανώτατη Αποδεκτή Τιμή
Ε.Γ.Υ.	=	Ειδική Γραμματεία Υδάτων
Ε.Ε.	=	Ευρωπαϊκή Ένωση
Ε.Ε.	=	Ευρωπαϊκή Επιτροπή
ΕΕΛ	=	Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων
ΕΖΔ	=	Ειδικές Ζώνες Διατήρησης
Ε.Κ.	=	Ευρωπαϊκή Κοινότητα
Ε.Υ.Σ.	=	Επιφανειακό Υδατικό Σύστημα (ή Υδάτινο Σώμα)
ΕΥΕΠ	=	Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος
ΕΠαΠ	=	Εθνικό Πάρκο Πρεσπών
ΕΠΠ	=	Εταιρεία Προστασίας Πρεσπών
ΖΕΠ	=	Ζώνες Ειδικής Προστασίας
Ι.Κ.	=	Ισοδύναμοι κάτοικοι
Ι.Τ.Υ.Σ	=	Ιδιαίτερος Τροποποιημένο Υδατικό Σύστημα (ή Υδάτινο Σώμα)
ΙΓΜΕ	=	Ινστιτούτο Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών
ΚΥΑ	=	Κοινή Υπουργική Απόφαση
ΛΑΠ	=	Λεκάνη Απορροής Ποταμού
ΜΥΗΣ	=	Μικροί Υδροηλεκτρικοί Σταθμοί
ν.	=	Νόμος
Οδηγία	=	Οδηγία 2000/60/ΕΕ
π.δ.	=	Προεδρικό Διάταγμα
Π.Ε.	=	Περιφερειακή Ενότητα
πΓΔΜ	=	πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας
ΣΑΤΑΜΕ	=	Σχέδιο Αντιμετώπισης Τεχνολογικών Ατυχημάτων Μεγάλης Έκτασης
ΣΔΛΑΠ	=	Σχέδιο Διαχείρισης Λεκάνης Απορροής Ποταμού
ΣΜΑ	=	Σταθμός Μεταμόρφωσης Απορριμμάτων
ΣΜΠΕ	=	Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων
ΣΠΕ	=	Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση
ΤΔ	=	Τοπικό Διαμέρισμα
ΤΟΕΒ	=	Τοπικός Οργανισμός Εγγείων Βελτιώσεων
Τ.Υ.Σ.	=	Τεχνητό Υδατικό Σύστημα (ή Υδάτινο Σώμα)
ΤΣΚ	=	Τόποι Κοινοτικής Σημασίας
Υ.Δ.	=	Υδατικό Διαμέρισμα(ταυτίζεται με την έννοια της ΠΛΑΠ)
Υ.Σ.	=	Υδατικό Σύστημα
Υ.Υ.Σ.	=	Υπόγειο Υδατικό Σύστημα
ΥΠΕΚΑ	=	Υπουργείο Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής
ΥΠΕΧΩΔΕ	=	Υπουργείο Περιβάλλοντος Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων
ΥΠΕΞ	=	Υπουργείο Εξωτερικών
ΦΕΚ	=	Φύλλο Εφημερίδας της Κυβέρνησης
ΦΔΕΠΠ	=	Φορέας Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Πρεσπών
ΧΥΤΑ	=	Χώροι Υγειονομικής Ταφής Απορριμμάτων

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση διαθέτει από τις αρχές του 2000 μια νέα πολιτική για τη διαχείριση των υδατικών πόρων. Βασικό εργαλείο προώθησης της νέας πολιτικής είναι η Οδηγία Πλαίσιο 2000/60/ΕΚ για τα νερά. Η εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με την κοινοτική Οδηγία-Πλαίσιο 2000/60/ΕΚ έγινε με το ν.3199/2003 (ΦΕΚ Α' 280) και το π.δ. 51/2007 (ΦΕΚ Α' 54). Με τις διατάξεις αυτές ενσωματώνονται στην εθνική νομοθεσία οι βασικές έννοιες της Οδηγίας για τους υδατικούς πόρους και ταυτόχρονα συγκροτείται η νέα διοικητική δομή και καθορίζονται οι αρμοδιότητες των επιμέρους φορέων, τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και σε περιφερειακό.

Προτεραιότητα και αναγκαίο βήμα για την εφαρμογή της Οδηγίας στη χώρα μας είναι η κατάρτιση των Σχεδίων Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών των 14 Υδατικών Διαμερισμάτων της χώρας, όπως αυτά έχουν καθορισθεί με την Απόφαση της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων της 16.07.2010¹. Τα Σχέδια Διαχείρισης Λεκανών Απορροής συντάσσονται με ευθύνη των αρμόδιων αρχών της κάθε Περιοχής Λεκάνης Απορροής Ποταμού (που αντιστοιχεί στον όρο Υδατικό Διαμέρισμα του Άρθρου 3 του π.δ. 51/2007). Με βάση τα σχετικά αιτήματα των Γενικών Γραμματέων των πρώην κρατικών Περιφερειών Δυτικής και Κεντρικής Μακεδονίας, η Ειδική Γραμματεία Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής ανέλαβε την εκπόνηση των Σχεδίων Διαχείρισης των Υδατικών Διαμερισμάτων Δυτικής Μακεδονίας (ΥΔ 09) και Κεντρικής Μακεδονίας (ΥΔ 10). Σύμφωνα με το ν. 4117/2013, με τον οποίο τροποποιήθηκε ο ν. 3199/2003 και το π.δ. 51/2007, προβλέπεται ότι στην περίπτωση αυτή το Σχέδιο Διαχείρισης εγκρίνεται από την Εθνική Επιτροπή Υδάτων μετά από εισήγηση της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

Σε συνέχεια ανοικτού διεθνούς διαγωνισμού, ανατέθηκε από την Ειδική Γραμματεία Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, με την από 27.04.2012 Σύμβαση, η εκπόνηση της μελέτης «Κατάρτιση Σχεδίων Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών των Υδατικών Διαμερισμάτων Δυτικής Μακεδονίας και Κεντρικής Μακεδονίας, σύμφωνα με τις προδιαγραφές της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ, κατ' εφαρμογή του ν. 3199/2003 και του π.δ. 51/2007» στην ομάδα συμπραττόντων γραφείων μελετών:

«ΕΞΑΡΧΟΥ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ ΜΠΕΝΣΑΣΣΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ ΑΕ», διακρ. τίτλος ΕΝΜ ΑΕ
«ΓΕΩΣΥΝΟΛΟ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΙ ΚΑΙ ΓΕΩΛΟΓΟΙ ΕΠΕ», διακρ. τίτλος: ΓΕΩΣΥΝΟΛΟ ΕΠΕ
«ENVIROPLAN ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΗ-ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΩΝ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΑΕ»
«ΔΙΚΤΥΟ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ Α.Ε.» διακρ. τίτλος «ΔΙΚΤΥΟ ΑΕ»

¹ www.ypeka.gr/LinkClick.aspx?fileticket=GdFmmT1BtE4%3d&tabid=247

«ΒΑΒΙΖΟΣ-ΖΑΝΝΑΚΗ ΜΕΛΕΤΕΣ-ΕΡΕΥΝΕΣ ΑΕ», διακρ. τίτλος: ECO CONSULTANTS SA

ΜΠΑΛΤΟΓΙΑΝΝΗ ΦΩΤΕΙΝΗ, ΔΑΣΟΛΟΓΟΣ

ΜΠΕΝΣΑΣΣΩΝ ΛΙΖΑ, ΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ-ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ MSc

ΚΟΥΡΚΟΥΛΗΣ ΗΛΙΑΣ, ΓΕΩΠΟΝΟΣ - ΓΕΩΡΓΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

με Εκπρόσωπο και Συντονιστή της Σύμπραξης τον Πολιτικό Μηχανικό Αβραάμ Μπενσασσών και Αναπληρώτρια Εκπρόσωπο την Πολιτικό Μηχανικό-Μηχανικό Περιβάλλοντος MSc Λίζα Μπενσασσών.

2. ΣΤΟΧΟΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΟΥ ΕΙΔΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Στα πλαίσια της κατάρτισης των Σχεδίων Διαχείρισης του Υδατικού Διαμερίσματος της Δυτικής Μακεδονίας (GR09) και σύμφωνα με το Άρθρο 13, παράγραφος 5 της Οδηγίας:

«Τα σχέδια διαχείρισης λεκάνης απορροής ποταμού μπορούν να συμπληρώνονται με την κατάρτιση λεπτομερέστερων προγραμμάτων και σχεδίων διαχείρισης ανά υπολεκάνη, τομέα, θέμα ή τύπο ύδατος, προκειμένου να αντιμετωπίζονται ειδικές πτυχές της διαχείρισης των υδάτων».

Σε αυτό το πλαίσιο καταρτίστηκε το «Ειδικό Σχέδιο Διαχείρισης Υπολεκάνης Πρεσπών της ΛΑΠ Πρεσπών (GR01) του Υδατικού Διαμερίσματος της Δυτικής Μακεδονίας (GR09)» λόγω της διασυνοριακής σημασίας της υδρολογικής λεκάνης των λιμνών Μικρής και Μεγάλης Πρέσπας. Αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του «Σχεδίου Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Μακεδονίας» ως Παράρτημα Θ αυτού.

Το σύνολο των αναλυτικών εγγράφων τεκμηρίωσης του Σχεδίου Διαχείρισης, αποτελούν συγχρόνως και συνοδευτικά κείμενα για το Ειδικό Σχέδιο Διαχείρισης της Υπολεκάνης Πρεσπών, το οποίο παρέχει σε όλους τους ενδιαφερόμενους και ιδίως στους αρμόδιους φορείς την απαραίτητη πληροφορία σε επαρκές βάθος, με σαφείς αναφορές στα πρωτογενή στοιχεία που χρησιμοποιήθηκαν, τις παραδοχές που υιοθετήθηκαν και τις μεθοδολογικές προσεγγίσεις που εφαρμόστηκαν για την εφαρμογή της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ στην Υπολεκάνη Πρεσπών και την εξαγωγή των σχετικών συμπερασμάτων και προτάσεων.

Η υπολεκάνη Πρεσπών αποτελεί τμήμα της Διεθνούς Υδρολογικής Λεκάνης Πρεσπών που μοιράζεται μεταξύ της Ελλάδας, της Αλβανίας και της πΓΔΜ, και υπερβαίνει επομένως τα όρια της Κοινότητας, καθώς οι γείτονες χώρες δεν αποτελούν Κράτη μέλη της ΕΕ, με την Αλβανία να θεωρείται εν δυνάμει υποψήφια και την πΓΔΜ υποψήφια για συμμετοχή. Λαμβάνοντας υπόψη και τις προβλέψεις του άρθρου 13 της Οδηγίας για τις λεκάνες που υπερβαίνουν τα όρια της κοινότητας, το Σχέδιο Διαχείρισης της ΛΑΠ Πρεσπών αλλά και το Ειδικό Σχέδιο Διαχείρισης της Υπολεκάνης Πρεσπών καλύπτει το τμήμα της Διεθνούς Λεκάνης Απορροής Ποταμού που βρίσκεται στο Ελληνικό έδαφος.

Ακολουθώντας τις επιταγές του Άρθρου 13 και του Παραρτήματος VII της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ (Άρθρο 10 και Παράρτημα VII του π.δ. 51/2007) για το περιεχόμενο των Σχεδίων Διαχείρισης, το Ειδικό Σχέδιο Διαχείρισης της Υπολεκάνης Πρεσπών περιλαμβάνει τα ακόλουθα κεφάλαια:

1. Εισαγωγή
2. Θεσμικό πλαίσιο – Εφαρμογή της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ
3. Τι είναι το Σχέδιο Διαχείρισης
4. Διαδικασία Διαβούλευσης
5. Σύντομη περιγραφή της Υπολεκάνης Πρεσπών

6. Αρμόδιες Αρχές
7. Καθορισμός Υδατικών Συστημάτων
8. Πιέσεις στο Υδατικό Περιβάλλον
9. Κατάσταση των Υδατικών Συστημάτων
10. Οικονομική Ανάλυση Χρήσεων Ύδατος
11. Περιβαλλοντικοί Στόχοι – Εξαιρέσεις
12. Πρόγραμμα Μέτρων
13. Επόμενα βήματα – Εφαρμογή του Σχεδίου Διαχείρισης
14. Δυσκολίες που προέκυψαν από την κατάρτιση του Ειδικού Σχεδίου Διαχείρισης Υπολεκάνης Πρεσπών
15. Διεθνής Λεκάνη Πρεσπών

Το Σχέδιο Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Μακεδονίας (ΥΔ 09), υποβλήθηκε σε Στρατηγική Περιβαλλοντική Εκτίμηση (ΣΠΕ), κατ' εφαρμογή της Οδηγίας 2001/42/ΕΚ, όπως αυτή ενσωματώθηκε στο εθνικό περιβαλλοντικό δίκαιο με την ΚΥΑ με α.π. ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ. 107017/ 28.08.2006 για την «εκτίμηση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων ορισμένων σχεδίων και προγραμμάτων, σε συμμόρφωση με τις διατάξεις της Οδηγίας 2001/42/ΕΚ» (ΦΕΚ Β' 1225/2006). Λαμβάνοντας υπόψη την εναρμόνιση του Σχεδίου με άλλα Εθνικά Σχέδια και Προγράμματα, καθώς και τα αποτελέσματα της προβλεπόμενης διαδικασίας διαβούλευσης, εγκρίθηκε με την ΚΥΑ υπ' αριθμό Α.Π. οικ. 172593/24.12.2013, η Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του Σχεδίου, με τους όρους, περιορισμούς και κατευθύνσεις που τίθενται στη σχετική απόφαση, οι οποίοι θα πρέπει να τηρούνται κατά την έγκριση, εξειδίκευση και υλοποίηση του Σχεδίου με μέριμνα της Αρχής Σχεδιασμού.

Από την εκτίμηση και αξιολόγηση των επιπτώσεων του Σχεδίου Διαχείρισης στο σύνολο των εξεταζόμενων περιβαλλοντικών παραγόντων, προέκυψε ότι δεν αναμένονται σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις. Αντιθέτως, το προτεινόμενο πρόγραμμα μέτρων βελτιώνει σημαντικά την υφιστάμενη κατάσταση, είτε άμεσα είτε έμμεσα και συνεργιστικά, γεγονός που οφείλεται στο ότι ο σχεδιασμός του έχει γίνει με στόχο την αειφορία και την αντιμετώπιση των όποιων δυσμενών καταστάσεων άπτονται της διαχείρισης των υδατικών πόρων. Ως εκ τούτου, αφενός, δεν έγινε δημοσιοποίηση της ΣΜΠΕ σε διασυνοριακό επίπεδο, καθώς η εφαρμογή του Σχεδίου δεν επιφέρει επιπτώσεις στο περιβάλλον άλλου Κράτους, αφετέρου δε δεν επιβάλλονται διαφοροποιήσεις στο προτεινόμενο πρόγραμμα για την ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης. Οι διαφοροποιήσεις που επιβάλλονται σε επιμέρους σημεία του Προσχεδίου Διαχείρισης, βάσει των αποτελεσμάτων της διαβούλευσης που διενεργήθηκε στα πλαίσια της ΣΠΕ καταγράφονται αναλυτικά στην ΚΥΑ έγκρισης της ΣΜΠΕ, ενώ όσα είναι συναφή έχουν ληφθεί υπόψη και ενσωματώνονται τόσο στο ΣΔΛΑΠ ΥΔ 09 όσο και στο Ειδικό Σχέδιο Διαχείρισης της Υπολεκάνης Πρεσπών.

3. ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ

Οι διαδικασίες δημόσιας διαβούλευσης έχουν θεμελιώδη ρόλο κατά τη σύνταξη και την αναθεώρηση των διαχειριστικών σχεδίων. Σ την Οδηγία 2000/60/ΕΚ, υπάρχουν συγκεκριμένες απαιτήσεις για τη διενέργεια διαβούλευσης σε τρεις (3) φάσεις, ελάχιστης διάρκειας έξι (6) μηνών έκαστη και τη συμμετοχή του κοινού με γραπτά σχόλια.

Η περίοδος της διαβούλευσης των Σχεδίων Διαχείρισης, ξεκίνησε τον **Ιούλιο 2012** και ολοκληρώθηκε σε τρεις φάσεις:

Α' φάση, με διάρκεια από τον Ιούλιο 2012 έως τον Ιούνιο 2013, με κύρια αντικείμενα:

- την έκθεση ληπτέων μέτρων, περιλαμβανομένου του χρονοδιαγράμματος διαβούλευσης,
- τον κατάλογο των αρμόδιων φορέων που εμπλέκονται στη διαχείριση των υδατικών πόρων.

Β' φάση, με διάρκεια από το Νοέμβριο 2012 έως τον Ιούνιο 2013, με κύρια αντικείμενα:

- την έκθεση επισκόπησης των σημαντικών ζητημάτων Διαχείρισης Υδάτων και των συνοδευτικών εγγράφων τεκμηρίωσης,

Γ' φάση, με διάρκεια από τον Ιανουάριο 2013 έως αρχές Δεκεμβρίου 2013, με κύρια αντικείμενα:

- το προσχέδιο Διαχείρισης των ΛΑΠ του Υδατικού Διαμερίσματος,
- τη Στρατηγική Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων.

Για την ενίσχυση της συμμετοχής των μετόχων οργανώθηκαν ανοικτά Σεμινάρια / Θεματικές Συναντήσεις και Ημερίδες Διαβούλευσης επί του Προσχεδίου Διαχείρισης σε κεντρικές πόλεις του Υδατικού Διαμερίσματος.

Συνολικά, για το Σχέδιο Διαχείρισης των ΛΑΠ του Υδατικού Διαμερίσματος της Δυτικής Μακεδονίας πραγματοποιήθηκαν επτά (7) ημερίδες, εκ των οποίων ανέδειξαν ιδιαίτερα τα θέματα που αφορούσαν την Υπολεκάνη Πρεσπών αυτές που έλαβαν χώρα στην Κοζάνη στις 26.2.2013, με θέμα «Διαβούλευση επί των ληπτέων μέτρων διαβούλευσης και επί των κρίσιμων ζητημάτων νερού» και στην Φλώρινα στις 16.7.2013, με θέμα «Διαβούλευση επί του Σχεδίου Διαχείρισης Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Μακεδονίας - Λεκάνη Απορροής Ποταμού (ΛΑΠ) Πρεσπών».

Παράλληλα, η εντατική επικοινωνία με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς, καθ' όλη τη διάρκεια κατάρτισης του Σχεδίου Διαχείρισης διαμόρφωσε καθοριστικά το περιεχόμενό του. Συγκεκριμένα για την Υπολεκάνη Πρεσπών, η ομάδα μελέτης εξασφάλισε πολύτιμο υλικό από την επικοινωνία της με το Δήμο Πρεσπών, τον ΤΟΕΒ Πρεσπών, το Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Πρεσπών και την Εταιρία Προστασίας Πρεσπών, με τους οποίους πραγματοποιήθηκαν συναντήσεις, τόσο στο Λαιμό (14/9/2012), όσο και στα γραφεία της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων (30/4/2013).

Το σύνολο των φορέων της Υπολεκάνης Πρεσπών (Δήμος, ΦΔΕΠΠ, ΕΠΠ, επαγγελματικοί σύλλογοι) επέδειξε ενεργό συμμετοχή στη διαβούλευση με έγγραφες παρατηρήσεις και σχόλια επί διάφορων θεμάτων και ειδικότερα, στις 20/2/2013 με θέμα: «Παρατηρήσεις στην Έκθεση Επισκόπησης Σημαντικών Ζητημάτων Διαχείρισης Υδάτων (Π.1.17) του Υδ. Διαμερίσματος Δυτικής Μακεδονίας (GR09)», στις 24/7/2013 με θέμα: «Παρατηρήσεις επί του κειμένου με τίτλο «Π.2.3. Προσχέδιο Διαχείρισης Λεκανών Απορροής Ποταμού – Υπολεκάνη Πρεσπών της ΛΑΠ Πρεσπών (GR01), Υδατικό Διαμέρισμα Δυτικής Μακεδονίας (GR09) (έκδοση 1.1, Μάιος 2013)», ενώ με ημερομηνία 1/11/2013 ελήφθη η «Γνωμοδότηση επί της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) του Σχεδίου Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος της Δυτικής Μακεδονίας (GR09)» του Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Δρυμού Πρεσπών. Το σύνολο της πληροφορίας, των παρατηρήσεων και των προτάσεων των φορέων έχουν ληφθεί υπόψη στην τελική διαμόρφωση του ΣΔΛΑΠ ΥΔ 09 αλλά και του Ειδικού Σχεδίου Διαχείρισης Υπολεκάνης Πρεσπών.

Στις **10 Δεκεμβρίου 2013** ολοκληρώθηκε η διαδικασία της διαβούλευσης της ΣΜΠΕ, η οποία είχε διαβιβαστεί από την Ειδική Υπηρεσία Περιβάλλοντος του ΥΠΕΚΑ στους αρμόδιους φορείς, για παροχή γνωμοδοτήσεων.

Στις **13 Δεκεμβρίου 2013**, η Ειδική Γραμματεία Υδάτων ανακοίνωσε την ολοκλήρωση της διαδικασίας της ανοικτής διαβούλευσης του Προσχεδίου Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής του Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Μακεδονίας καθώς και του Προσχεδίου Διαχείρισης Υπολεκάνης Πρεσπών.

4. ΘΕΣΗ ΚΑΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΥΠΟΛΕΚΑΝΗΣ ΠΡΕΣΠΩΝ

Λεκάνες Απορροής Ποταμών: Η Υπολεκάνη Πρεσπών, με έκταση 347 km², εντάσσεται στη ΛΑΠ Πρεσπών (GR01), έκτασης 1.210 km², η οποία αποτελεί ² μία (1) από τις δύο (2) Λεκάνες Απορροής Ποταμού (ΛΑΠ) του Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Μακεδονίας.



Διοικητική υπαγωγή: Η Υπολεκάνη Πρεσπών υπάγεται διοικητικά στο Δήμο Πρεσπών της Περιφερειακής Ενότητας Φλώρινας, ο οποίος, σύμφωνα με το ν. 3852/10 (ΦΕΚ 87 Α' /07.06.10) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης», αποτελείται από τον πρώην Καποδιστριακό Δήμο Πρεσπών και την πρώην Κοινότητα Κρυσταλλοπηγής. Φιλοξενεί 14 από τους 21 συνολικά οικισμούς του Δήμου, εκ των οποίων οι 13 ανήκουν διοικητικά στη Δημοτική Ενότητα Πρεσπών και ένας στη Δημοτική Ενότητα Κρυσταλλοπηγής. Ο μόνιμος πληθυσμός της Υπολεκάνης Πρεσπών, με βάση τα απογραφικά στοιχεία της ΕΣΥΕ για το 2011, είναι 1.374, ενώ το 2001 ήταν 1.843 κάτοικοι.

² Σύμφωνα με την Απόφαση υπ. αριθ. 706/16.7.2010 της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων (ΦΕΚ Β'/1383/2.9.2010)

Προκύπτει λοιπόν τη δεκαετία 2001-2011 μείωση του πληθυσμού κατά 469 κατοίκους, που αντιστοιχεί σε ποσοστιαία μείωση 25,5%.

Χρήσεις Γης: Στην Υπολεκάνη Πρεσπών, οι δασικές περιοχές κυριαρχούν σε ποσοστό 62% της επιφάνειάς της. Η γεωργική γη καλύπτει το 7,7% και οι βοσκότοποι το 1,4%. Μικρή έκταση εντός της Υπολεκάνης καταλαμβάνουν η αστική γη, που ανέρχεται μόλις σε 0,5% και οι δρόμοι, με ποσοστό 0,6%. Τέλος, όπως είναι αναμενόμενο, σημαντικό τμήμα της Υπολεκάνης Πρεσπών που ανέρχεται σε 23,5% της έκτασής της, καταλαμβάνεται από υδάτινες επιφάνειες. Άλλες χρήσεις καταλαμβάνουν το υπόλοιπο 4,3%.

Χρήσεις νερού: Οι χρήσεις νερού στην Υπολεκάνη Πρεσπών αφορούν στην άρδευση, στην ύδρευση και στην κτηνοτροφία. Η συνολική ετήσια ζήτηση για όλες τις χρήσεις ανέρχεται σε 5,9 hm³, περίπου, εκ των οποίων το 90% αντιστοιχεί στην άρδευση, ενώ για την ύδρευση και την κτηνοτροφία τα αντίστοιχα ποσοστά ανέρχονται στο 7% και 3%. Οι συνολικές ετήσιες απολήψεις από τα επιφανειακά υδατικά συστήματα της Υπολεκάνης Πρεσπών ανέρχονται σε 5,3 hm³ και αφορούν κυρίως στην εξυπηρέτηση της άρδευσης, σε ποσοστό 94%, ενώ το υπόλοιπο 6% εξυπηρετεί την ύδρευση. Αντίστοιχα, οι ετήσιες απολήψεις από τα υπόγεια υδατικά συστήματα ανέρχονται σε 0,6 hm³ και κατανέμονται και στις (3) τρεις κύριες χρήσεις, με ποσοστό 50% αυτών να αφορά στην άρδευση, 33,3% στην κτηνοτροφία και 16,7% στην ύδρευση.

5. ΑΡΜΟΔΙΕΣ ΑΡΧΕΣ

Σύμφωνα με το ν. 3199/2003 (ΦΕΚ Α' 280), για την Προστασία και Διαχείριση των Υδάτων, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, ορίζονται οι ακόλουθες αρμόδιες αρχές για την προστασία και διαχείριση των υδάτων σε εθνικό επίπεδο:

Η **Εθνική Επιτροπή Υδάτων**, η οποία έχει οριστεί ως το υψηλού επιπέδου διυπουργικό όργανο και έχει την ευθύνη χάραξης της πολιτικής για τη διαχείριση και προστασία των υδατικών πόρων της χώρας.

Το **Εθνικό Συμβούλιο Υδάτων**, το οποίο γνωμοδοτεί προς την Εθνική Επιτροπή Υδάτων για τα εθνικά προγράμματα προστασίας και διαχείρισης του υδατικού δυναμικού της χώρας.

Η **Ειδική Γραμματεία Υδάτων**, του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, η οποία έχει την αρμοδιότητα κατάρτισης των προγραμμάτων προστασίας και διαχείρισης των υδατικών πόρων της χώρας και του συντονισμού των υπηρεσιών και κρατικών φορέων για κάθε ζήτημα που αφορά στην προστασία και διαχείριση των υδάτων.

Αρμόδια αρχή για τη διαχείριση και προστασία της ΛΑΠ Πρεσπών του Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Μακεδονίας, ορίζεται, με την Απόφαση υπ' αριθμ. οικ. 706/16.07.2010 της Εθνικής Επιτροπής Υδάτων (ΦΕΚ Β' 1383/02.09.2010)³, η **Διεύθυνση Υδάτων Δυτικής Μακεδονίας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Ηπείρου-Δυτικής Μακεδονίας**⁴.

Επιπλέον, οι **Τεχνικές Υπηρεσίες του Δήμου Πρεσπών**, ο οποίος χαρακτηρίζεται ως ορεινός, σύμφωνα με το ν.3852/2010, άρθρο 209, παράγραφος 2, όπως έχει τροποποιηθεί με το άρθρο 4 του ν.4071/2012, ασκούν, είτε αυτοτελώς είτε σε συνεργασία με την οικεία περιφέρεια, ορισμένες αρμοδιότητες που αφορούν στον έλεγχο και τη διαχείριση των υδάτων.

Τέλος, σημαντική είναι για την περιοχή η λειτουργία του **Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Πρεσπών**, ο οποίος ιδρύθηκε με το ν.3044/2002, ως ανάγκη και ταυτόχρονα υποχρέωση που απορρέει από την εφαρμογή του ν.2742/1999 της Ελληνικής Νομοθεσίας και των Οδηγιών 92/43 και 79/409 της Ευρωπαϊκής Ένωσης, από ελληνικής πλευράς.

³ Όπως τροποποιήθηκε με το ΦΕΚ 1572 Β'/28.09.2010.

⁴ Η Απόφαση αναφέρεται στις τέως «κρατικές» Περιφέρειες, τις αρμοδιότητες των οποίων ασκούν, σύμφωνα με το Άρθρο 280 του ν.3258/2010, οι Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, με εξαίρεση τις αρμοδιότητες που περιέχονται με το άρθρο 186 του ίδιου νόμου, τις Αιρετές Περιφέρειες.

6. ΚΑΘΟΡΙΣΜΟΣ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

6.1 Συστήματα Επιφανειακών Υδάτων

Τα συστήματα επιφανειακών υδάτων σύμφωνα με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ διακρίνονται σε ποτάμια, λίμνες, μεταβατικά και παράκτια. Στην Υπολεκάνη Πρεσπών του ΥΔ Δυτικής Μακεδονίας, προσδιορίστηκαν μόνο δύο (2) κατηγορίες επιφανειακών υδάτων, ποτάμια και λιμναία.

Κατηγορία ΕΥΣ	Πλήθος	Χαρακτηριστικό μέγεθος	Σύνολο
Ποτάμια	4	Μήκος (km)	22,9
Λίμνες	2	Επιφάνεια (km ²)	329,1 (81,5 Ελλάς)

6.1.1 Ποτάμια Υδατικά Συστήματα

Στην Υπολεκάνη Πρεσπών αναγνωρίστηκαν συνολικά τέσσερα (4) ποτάμια ΥΣ που ανήκουν σε δύο (2) διαφορετικούς τύπους:

Τύπος ΥΣ	Περιγραφή τύπου
NsH0	Ποτάμια ΥΣ με μικρή απορροή σε περιοχές υψηλού υψομέτρου με μικρή κλίση
NsH1	Ποτάμια ΥΣ με μικρή απορροή, σε περιοχές υψηλού υψομέτρου με μεγάλη κλίση

6.1.2 Λιμναία Υδατικά Συστήματα

Στην Υπολεκάνη Πρεσπών αναγνωρίστηκαν δύο (2) φυσικές λίμνες, οι οποίες εντάσσονται σε δύο (2) διαφορετικούς τύπους:

Λίμνη	Τύπος	Περιγραφή
Μικρή Πρέσπα	B	Λίμνες μεσαίου βάθους (> 6m και ≤ 15m), πολυμεικτικές σε υγρές περιοχές μέσου - υψηλού υψομέτρου
Μεγάλη Πρέσπα	C	Μεγάλες, βαθιές λίμνες (> 15 m), μονομεικτικού τύπου σε υγρές περιοχές

6.2 Υπόγεια Υδατικά Συστήματα

Στην ευρύτερη περιοχή της Υπολεκάνης Πρεσπών οριοθετήθηκαν συνολικά τέσσερα (4) υπόγεια υδατικά συστήματα ή υποσυστήματα, εκ των οποίων μόνο ένα (1), το κοκκώδες υποσύστημα Πρεσπών (συνολικής έκτασης 24,8km²), βρίσκεται εξ' ολοκλήρου εντός αυτής. Από το καρστικό υποσύστημα Πρεσπών - Φλώρινας βρίσκεται εντός της υπολεκάνης έκταση 112,3km² (ποσοστό 91% της έκτασης του ΥΥΣ). Με πολύ μικρό ποσοστό της συνολικής του έκτασης (8,2%) συμμετέχει το καρστικό υποσύστημα Τρικλαρίου - Καστοριάς. Σημαντικό τμήμα της Υπολεκάνης καλύπτει το σύστημα Βαρνούντα - Βέρνου, το οποίο αντιστοιχεί στο 19% της συνολικής έκτασης του συστήματος.

6.3 Ιδιαίτερος Τροποποιημένα Υδατικά Συστήματα (ΙΤΥΣ) και Τεχνητά Υδατικά Συστήματα (ΤΥΣ)

Στην Υπολεκάνη Πρεσπών δεν αναγνωρίστηκαν ιδιαίτερος τροποποιημένα ΥΣ (ΙΤΥΣ) ούτε τεχνητά ΥΣ (ΤΥΣ).

6.4 Προστατευόμενες Περιοχές

Στα πλαίσια του Ειδικού Σχεδίου Διαχείρισης της Υπολεκάνης Πρεσπών, σύμφωνα με το Άρθρο 6 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ, προτάθηκαν για ένταξη στο μητρώο προστατευόμενων περιοχών της ΛΑΠ Πρεσπών υδατικά συστήματα που ανήκουν στις ακόλουθες κατηγορίες περιοχών.

Περιοχές που προορίζονται για άντληση ύδατος για ανθρώπινη κατανάλωση

Εντάσσονται λόγω της τρωτότητάς τους, δύο (2) υπόγεια καρστικά υποσυστήματα (Πρεσπών-Φλώρινας και Τρικλαρίου Καστοριάς), ενώ δεν προσδιορίστηκαν επιφανειακά ΥΣ που προορίζονται για άντληση πόσιμου ύδατος.

Περιοχές που προορίζονται για την προστασία οικοτόπων ή ειδών

Εντάχθηκε το σύνολο των επιφανειακών υδατικών συστημάτων, καθώς η συνολική έκταση της Υπολεκάνης εντάσσεται σε δύο (2) περιοχές του δικτύου NATURA 2000, που αφορούν τόσο τις Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) όσο και τις Ειδικές Ζώνες Διατήρησης (ΕΖΔ).

Προστατευόμενη Περιοχή				Σχετιζόμενα Υδατικά Συστήματα		
Κωδικός	Ονομασία	Επιφάνεια (ha)	Κατ.	Κωδικός	Ονομασία	Κατηγορία
Υγρότοποι						
GR 1340001	ΕΘΝΙΚΟΣ ΔΡΥΜΟΣ ΠΡΕΣΠΩΝ	26613	ΕΖΔ ΖΕΠ	GR0901L0A0000013N GR0901LFA0000014N	Μικρή και Μεγάλη Πρέσπα	Λιμναίο
Χερσαία Τμήματα						
GR 1340003	ΟΡΗ ΒΑΡΝΟΥΝΤΑ	6076	ΕΖΔ ΖΕΠ	GR0901R000001018N	Παλιόρεμα (Α. Γερμανός)	Ποτάμιο
				GR0901R000001019N	Άγ. Γερμανός (Στάρα ρ.)	
				GR0901R000002021N	Συράκιο ρ.	
				GR0901R000001020N	Καλονέρι	

Τέλος, σημειώνεται ότι στην Υπολεκάνη Πρεσπών δεν έχουν αναγνωριστεί υδατικά συστήματα στις ακόλουθες κατηγορίες προστατευόμενων περιοχών :

- * Ύδατα αναψυχής.
- * Περιοχές ευαίσθητες σύμφωνα με τα οριζόμενα στην οδηγία 91/271/ΕΚ.
- * Περιοχές ευπρόσβλητες στη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης.

7. ΠΙΕΣΕΙΣ ΣΤΟ ΥΔΑΤΙΝΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Η ανάλυση ανθρωπογενών πιέσεων και των επιπτώσεών τους στα επιφανειακά και στα υπόγεια υδατικά συστήματα βασίζεται στην καταγραφή του συνόλου των ανθρωπογενών δραστηριοτήτων και των πιέσεων που αυτές δημιουργούν (ρύπανση, απόληψη υδάτων, αλλαγές στη μορφολογία του υδατικού συστήματος, κ.λπ.), με στόχο την κατανόηση των σημαντικότερων διαχειριστικών θεμάτων για την Υπολεκάνη των Πρεσπών και τους μηχανισμούς μέσω των οποίων επηρεάζουν κάθε υδατικό σύστημα.

Κάθε πίεση ορίζεται ως **σημαντική** για ένα Υδατικό Σύστημα εφόσον μπορεί να οδηγήσει στη μη επίτευξη του περιβαλλοντικού στόχου αυτού.

Αστικά λύματα

Όλα τα Τοπικά Διαμερίσματα (ΤΔ) του Δήμου Πρεσπών διαθέτουν δίκτυο συλλογής των αστικών λυμάτων, με εξαίρεση την κοινότητα Ψαράδων, όπου η συλλογή των λυμάτων γίνεται σε μεμονωμένα συστήματα διάθεσης. Στην Υπολεκάνη Πρεσπών αν και δεν υπάρχουν οικισμοί με πληθυσμό μεγαλύτερο από 2.000 κατοίκους, έτσι ώστε να υπάρχει η υποχρέωση για την κατασκευή Εγκατάστασης Επεξεργασίας Λυμάτων (ΕΕΛ) εντούτοις, έχουν κατασκευαστεί δύο ΕΕΛ με τη μέθοδο τεχνητών υγροτόπων, που στοχεύουν να εξυπηρετούν η μία τα Τοπικά Διαμερίσματα Λαιμού-Αγ. Γερμανού-Πλατέως και η άλλη τα Τοπικά Διαμερίσματα Καλλιθέας-Λευκώνα. Οι εγκαταστάσεις αυτές έχουν εμφανίσει προβλήματα λειτουργικά και βρίσκονται σε στάδιο θέσης σε αποδοτική λειτουργία και παραλαβής από το Δήμο Πρεσπών. Καθώς η υδρογεωλογική λεκάνη της Μικρής Πρέσπας είναι κλειστή, τα αστικά λύματα των οικισμών, μέσω των αποχετευτικών δικτύων και των ρεμάτων, έχουν, ως τελικό αποδέκτη τις λίμνες.

Βιομηχανία

Στην Υπολεκάνη Πρεσπών δεν εντοπίστηκαν βιομηχανικές ή βιοτεχνικές μονάδες σε λειτουργία.

Κτηνοτροφία

Η κτηνοτροφία αποτελεί σημαντική παραδοσιακή οικονομική δραστηριότητα στο Εθνικό Πάρκο Πρεσπών. Οι κύριοι κλάδοι παραγωγής είναι η αιγοπροβατοτροφία και η βοοτροφία και δευτερευόντως η χοιροτροφία.

Οι χοιροτροφικές μονάδες που εντοπίζονται στην Υπολεκάνη Πρεσπών, προκαλούν σημειακή ρύπανση, καθώς τα υγρά απόβλητα των εγκαταστάσεων δεν μπορούν να διατεθούν για λίπανση και αποκλείονται από τη δυνατότητα διάθεσης των λυμάτων και διασποράς στους αγρούς.

Αντίθετα, τα παραπροϊόντα τόσο από τις βοοτροφικές μονάδες, όσο και από την ελεύθερη κτηνοτροφία άλλων ειδών πλην χοίρων, καταλήγουν στους αγρούς για βελτίωση των εδαφικών συνθηκών ή για περαιτέρω επεξεργασία και διάθεση προς άλλες χρήσεις.

ΧΑΔΑ-ΧΥΤΑ

Τα απορρίμματα του Δήμου Πρεσπών, συλλέγονται και μεταφέρονται στο Σταθμό Μεταφόρτωσης Απορριμμάτων (ΣΜΑ) Φλώρινας. Εκεί, μεταφορτώνονται και μεταφέρονται προς τελική διάθεση στον Περιφερειακό ΧΥΤΑ Κοζάνης. Τα απορρίμματα της Κοινότητας Κρυσταλλοπηγής συλλέγονται και μεταφέρονται στο ΣΜΑ Καστοριάς, από όπου επίσης διατίθενται στον Περιφερειακό ΧΥΤΑ Κοζάνης.

Μεταλλεία – Λατομεία

Αν και παλαιότερα στην Υπολεκάνη Πρεσπών λειτουργούσαν λατομεία σήμερα δεν επιτρέπεται η λειτουργία λατομείων ή άλλων εξορυκτικών δραστηριοτήτων στο Εθνικό Πάρκο Πρεσπών σύμφωνα με την ΚΥΑ 28651/2009 (ΦΕΚ Δ' 302/23.07.2009).

Υδατοκαλλιέργειες

Στην περιοχή της Υπολεκάνης των Πρεσπών δεν εντοπίζονται ιχθυοτροφεία εσωτερικών υδάτων.

Γεωργία

Στην Υπολεκάνη Πρεσπών το ποσοστό της καλλιεργήσιμης έκτασης ανέρχεται στο 8% της συνολικής έκτασης. Τα φορτία Αζώτου που εκρέουν στα Υδατικά Συστήματα ανέρχονται σε 79 τόνους ετησίως, περίπου, ενώ τα φορτία Φωσφόρου σε 1 τόνο, περίπου. Εκτιμάται ότι διηθούνται ετησίως 13 τόνοι περίπου Αζώτου και 10 κιλά Φώσφορου.

Το συνολικό παραγόμενο φορτίο αζώτου στην υπολεκάνη προέρχεται σε ποσοστό 50% από τη γεωργική γη, ενώ υψηλό ποσοστό συνεισφέρουν και οι δασικές περιοχές με 41%. Σε ό,τι αφορά το παραγόμενο φορτίο φωσφόρου, η συνεισφορά από τη γεωργική γη εκτιμάται σε 20% και από τις δασικές περιοχές σε 44%.

Για τη συναξιολόγηση των ρυπαντικών πιέσεων στα **επιφανειακά υδατικά** συστήματα καθορίστηκαν για κάθε κατηγορία πίεσης, κριτήρια έντασης αυτής, βάσει των οποίων εκτιμήθηκε η συνολική ένταση της πίεσης. Λαμβάνοντας υπόψη τη συνολική ένταση της πίεσης σε κάθε υδρολογική υπολεκάνη και τη σχέση των υπολεκανών με τα υδατικά συστήματα, έγινε κατάταξη των υδατικών συστημάτων ως προς την πιθανότητα επίτευξης των περιβαλλοντικών στόχων της Οδηγίας Πλαίσιο, ενώ παράλληλα, έγινε εκτίμηση των αιτιών πιθανής απόκλισης από τους στόχους αυτούς.

Πίεση από Απολήψεις

Ξεχωριστά εξετάστηκαν πιέσεις οφειλόμενες σε απολήψεις ύδατος και άλλες πιέσεις (υδρομορφολογικές πιέσεις, αμμοληψίες, δασικές πυρκαγιές κ.λπ.). Για τις πιέσεις απολήψεων ύδατος έγινε σύγκρισή τους με το διαθέσιμο συνολικό υδάτινο δυναμικό, ενώ για τις άλλες πιέσεις η επίδρασή τους προέκυψε με ποιοτικές εκτιμήσεις.

Ως βασικές αιτίες για τη μη επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ στην υπολεκάνη των Πρεσπών καταγράφεται κυρίως η εντατική γεωργική δραστηριότητα που συνεισφέρει στην εκδήλωση φαινομένων ευτροφισμού και αποξυγόνωσης των αποδεκτών και η κτηνοτροφία. Επίσης, στα αίτια μη επίτευξης των περιβαλλοντικών στόχων έως το έτος 2015 θα πρέπει να προσμετρηθούν οι πιέσεις από τις γειτονικές χώρες καθώς και η έλλειψη κοινού Διαχειριστικού Σχεδίου.

Οι πιέσεις που ασκούνται στα **υπόγεια υδατικά συστήματα** στην υπολεκάνη των Πρεσπών δεν προκύπτουν σημαντικές, καθώς τόσο οι απολήψεις από αυτά όσο και το σύνολο των φορτίων που καταλήγουν στα υπόγεια ύδατα είναι περιορισμένα.

Στην Υπολεκάνη Πρεσπών υπολογίσθηκε **δείκτης εκμετάλλευσης ύδατος ίσος με 11%**, λαμβάνοντας υπόψη προσεγγιστικά και τις περιβαλλοντικές ανάγκες σε νερό του οικοσυστήματος της Υπολεκάνης των Πρεσπών. Στόχο του σχεδίου αποτελεί η διατήρηση της εκμετάλλευσης του υδατικού δυναμικού σε χαμηλά επίπεδα, αλλά και η τεκμηριωμένη, με αποδεκτή σε ευρωπαϊκό επίπεδο μεθοδολογία, εκτίμηση των οικολογικών αναγκών σε νερό.

8. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ

8.1 Αξιολόγηση και ταξινόμηση της ποιοτικής κατάστασης των επιφανειακών υδατικών συστημάτων

Η ποιοτική κατάσταση ενός επιφανειακού υδατικού συστήματος καθορίζεται από την οικολογική και τη χημική του κατάσταση. Ως «καλή κατάσταση επιφανειακών υδάτων» ορίζεται η κατάσταση επιφανειακού υδατικού συστήματος που χαρακτηρίζεται τουλάχιστον «καλή», τόσο από οικολογική όσο και από χημική άποψη.

8.1.1 Οικολογική κατάσταση επιφανειακών υδατικών συστημάτων

Σύμφωνα με όσα προβλέπει η Οδηγία, για την ταξινόμηση της οικολογικής κατάστασης/δυναμικού των ΥΣ συναξιολογούνται τα βιολογικά χαρακτηριστικά, τα γενικά φυσικοχημικά χαρακτηριστικά και οι ειδικοί ρύποι.

Στην Υπολεκάνη Πρεσπών δεν επιτυγχάνουν την καλή οικολογική κατάσταση δύο (2) επιφανειακά υδατικά συστήματα σε σύνολο έξι (6) ΕΥΣ. Ειδικότερα:

- Τα τέσσερα (4) ποτάμια υδατικά συστήματα της Υπολεκάνης Πρεσπών, συνολικού μήκους 22,92 Km, δηλαδή ποσοστό 100%, δεν ταξινομήθηκαν ως προς την οικολογική κατάστασή τους λόγω έλλειψης αξιόπιστων στοιχείων.
- Όσο αφορά τα λιμναία υδατικά συστήματα, η φυσική λίμνη Μεγάλη Πρέσπα, με επιφάνεια εντός Ελληνικής επικράτειας 38,6 Km², ήτοι το 47% της συνολικής επιφάνειας των λιμναίων συστημάτων της Υπολεκάνης, ταξινομείται σε **μέτρια οικολογική κατάσταση**, ενώ η φυσική λίμνη Μικρή Πρέσπα, με επιφάνεια εντός Ελληνικής επικράτειας, 42,9 Km², ήτοι το **53%** της συνολικής επιφάνειας των λιμναίων συστημάτων της Υπολεκάνης, ταξινομείται σε **ελλιπή οικολογική κατάσταση**.

8.1.2 Χημική κατάσταση επιφανειακών υδατικών συστημάτων

Η ταξινόμηση σε κλάσεις ποιότητας της χημικής κατάστασης των επιφανειακών υδατικών συστημάτων πραγματοποιείται μετά από έλεγχο της τήρησης των οριακών τιμών ποιότητας ορισμένων επικίνδυνων ουσιών που καταλήγουν στο υδάτινο περιβάλλον, σε διβάθμια κλίμακα:

- Σε **καλή χημική κατάσταση**, ταξινομούνται τα επιφανειακά ύδατα όταν όλες οι παράμετροι πληρούν τα πρότυπα ποιότητας περιβάλλοντος που ορίζονται στο Παράρτημα Ι Μέρος Α της ΚΥΑ Η.Π. 51354/2641/Ε103/2010
- Σε **χημική κατάσταση κατώτερη της καλής** ταξινομούνται τα επιφανειακά ύδατα που υπερβαίνουν ένα ή περισσότερα όρια των που ορίζονται στο Παράρτημα Ι Μέρος Α της ΚΥΑ Η.Π. 51354/2641/Ε103/2010.

Δύο (2) από τα έξι (6) επιφανειακά υδατικά συστήματα της Υπολεκάνης Πρεσπών, βρίσκονται σε καλή χημική κατάσταση, δύο (2) δεν επιτυγχάνουν την καλή χημική κατάσταση, ενώ για τα υπόλοιπα δύο (2) δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για την κατάταξή τους. Ειδικότερα, ανά κατηγορία επιφανειακού υδατικού συστήματος:

- Δύο (2) ποτάμια υδατικά συστήματα της Υπολεκάνης Πρεσπών, με συνολικό μήκος 11,97 Km, ήτοι το 52% του συνολικού μήκους των ποτάμιων υδατικών συστημάτων ταξινομείται σε καλή χημική κατάσταση. Τα υπόλοιπα δύο (2) ποτάμια υδατικά συστήματα δεν ταξινομούνται, καθώς δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία για την κατάταξή τους.
- Τα δύο (2) λιμναία υδατικά συστήματα, της Υπολεκάνης Πρεσπών, κατατάσσονται σε κατάσταση κατώτερη της καλής.

Τα αποτελέσματα της ταξινόμησης της οικολογικής και χημικής κατάστασης καθώς και η συνολική κατάσταση για κάθε επιφανειακό υδατικό σύστημα, παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Κατ. ΥΣ	Όνομα ΥΣ	Κωδικός ΥΣ	Οικολογική κατάσταση	Χημική κατάσταση	Συνολική κατάσταση
RW	Παλιόρεμα (Αγ. Γερμανός)	GR0901R000001018N	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΑΓΝΩΣΤΗ
RW	Αγ. Γερμανός	GR0901R000001019N	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΑΓΝΩΣΤΗ
RW	Καλονέρι	GR0901R000001020N	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΚΑΛΗ	ΑΓΝΩΣΤΗ
RW	Συράκιο	GR0901R000002021N	ΑΓΝΩΣΤΗ	ΚΑΛΗ	ΑΓΝΩΣΤΗ
LW	ΜΕΓΑΛΗ ΠΡΕΣΠΑ	GR0901LFA0000014N	ΜΕΤΡΙΑ	ΚΑΤΩΤΕΡΗ ΤΗΣ ΚΑΛΗΣ	ΜΕΤΡΙΑ
LW	ΜΙΚΡΗ ΠΡΕΣΠΑ	GR0901LOA0000013N	ΕΛΛΙΠΗΣ	ΚΑΤΩΤΕΡΗ ΤΗΣ ΚΑΛΗΣ	ΕΛΛΙΠΗΣ

8.2 Αξιολόγηση και ταξινόμηση της κατάστασης των υπόγειων υδατικών συστημάτων

Η κατάσταση ενός υπόγειου υδατικού συστήματος καθορίζεται από την ποσοτική κατάσταση και την ποιοτική (χημική) του κατάσταση. Ως «καλή κατάσταση υπογείων υδάτων» ορίζεται η κατάσταση υπόγειου υδατικού συστήματος που χαρακτηρίζεται ως «καλή», τόσο από ποσοτική όσο και από ποιοτική άποψη.

8.2.1 Ποσοτική κατάσταση των υπογείων υδατικών συστημάτων

Ένα ΥΥΣ κρίνεται ότι έχει ΚΑΚΗ ποσοτική κατάσταση εφόσον,

- είτε ποσοστό πάνω από 20%, των θέσεων παρακολούθησης, παρουσιάζουν εγκατεστημένη υπερετήσια πτώση στάθμης,
- είτε εκτιμάται ότι αντλούνται ετησίως ποσότητες υπόγειου νερού μεγαλύτερες της μέσης ετήσιας τροφοδοσίας του ΥΥΣ, γεγονός που έχει ως αποτέλεσμα τη συνεχή αύξηση του βάθους άντλησης των υδρογεωτρήσεων.

Τα τέσσερα (4) υπόγεια υδατικά συστήματα της Υπολεκάνης Πρεσπών κατατάσσονται σε καλή ποσοτική κατάσταση.

8.2.2 Ποιοτική (Χημική) κατάσταση των υπογείων υδατικών συστημάτων

Η αξιολόγηση της χημικής κατάστασης ενός ΥΥΣ, βασίζεται στο κριτήριο του 20% και συγκεκριμένα στον κανόνα: «εάν στο σύνολο του υπόγειου υδατικού συστήματος, το ποσοστό των υδροσημείων που υπερβαίνει την Ανώτατη Αποδεκτή Τιμή (ΑΑΤ) είναι $\geq 20\%$, τότε το ΥΥΣ θεωρείται ότι βρίσκεται σε ΚΑΚΗ κατάσταση».

Τα τέσσερα (4) υπόγεια υδατικά συστήματα της Υπολεκάνης Πρεσπών βρίσκονται σε καλή ποιοτική (χημική) κατάσταση.

Τα αποτελέσματα της ταξινόμησης της ποσοτικής και ποιοτικής (χημικής) κατάστασης για κάθε υπόγειο υδατικό σύστημα, παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί.

α/α	Κωδικός	Ονομασία	Ποιοτική κατάσταση	Ποσοτική κατάσταση
1	GR09AF010	GR09AF011: Υπ. Τρικλαρίου Καστοριάς	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ
		GR09AF012: Πρεσπών Φλώρινας		
		GR09AF013: Πρεσπών		
2	GR09OF300	Βαρνούντα	ΚΑΛΗ	ΚΑΛΗ

8.3 Αποτελέσματα ταξινόμησης της κατάστασης των υδατικών συστημάτων στην Υπολεκάνη Πρεσπών του Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Μακεδονίας

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζονται στατιστικά στοιχεία της συνολικής κατάστασης των υδατικών συστημάτων ανά κατηγορία (ποτάμια, λίμνες, παράκτια και υπόγεια ΥΣ).

Κατηγορία συστήματος	Συνολική κατάσταση Υ.Σ. Υπολεκάνης Πρεσπών								
	Αριθμός Συστημάτων			Ποσοστό συστημάτων			Ποσοστό επιφάνειας ή μήκους		
	Υψηλή ή Καλή	Κατώτερη της καλής	Άγνωστη	Υψηλή ή Καλή	Κατώτερη της καλής / κακή ^[1]	Άγνωστη	Υψηλή ή Καλή	Κατώτερη της καλής / κακή ^[1]	Άγνωστη
Ποτάμια	-	-	4	-	-	100	-	-	100
Λίμνες	-	2	-	-	100	-	-	100	-
Υπόγεια	4	-	-	100	-	-	100	-	-

^[1] Ο χαρακτηρισμός «Κατώτερη της καλής» υποδηλώνει την ελλιπή, τη μέτρια ή την κακή κατάσταση για τα επιφανειακά υδατικά συστήματα και την «κακή» κατάσταση στα υπόγεια υδατικά συστήματα.

8.4 Δίκτυο Παρακολούθησης

8.4.1 Δίκτυο Παρακολούθησης των επιφανειακών υδατικών συστημάτων

8.4.2 Θεσοθετημένο Δίκτυο Παρακολούθησης των επιφανειακών υδατικών συστημάτων

Το πρόγραμμα παρακολούθησης της ΚΥΑ 140384/2011 περιλαμβάνει για τα επιφανειακά υδατικά συστήματα του ΥΔ Δυτικής Μακεδονίας συνολικά 45 σταθμούς, εκ των οποίων οι επτά

(7) εντοπίζονται στη ΛΑΠ Πρεσπών και από αυτούς οι πέντε (5) καταγράφονται την Υπολεκάνη Πρεσπών. Εδικότερα:

Στα ποτάμια ΥΣ της Υπολεκάνης υπάρχει ένας (1) σταθμός επιχειρησιακής παρακολούθησης, όπου προβλέπεται ο προσδιορισμός βιολογικών, υδρομορφολογικών και φυσικοχημικών μεταβλητών.

Στα λιμναία ΥΣ της Υπολεκάνης υπάρχουν τέσσερις (4) σταθμοί επιχειρησιακής παρακολούθησης, όπου προβλέπεται ο προσδιορισμός βιολογικών μεταβλητών, υδρομορφολογικών, γενικών φυσικοχημικών και χημικών μεταβλητών (ειδικοί ρύποι και ουσίες προτεραιότητας).

8.4.3 Αναθεωρημένο Δίκτυο Παρακολούθησης των επιφανειακών υδατικών συστημάτων

Το επικαιροποιημένο πρόγραμμα παρακολούθησης των επιφανειακών υδάτων σχεδιάστηκε λαμβάνοντας υπόψη τα νέα υδατικά συστήματα που αναγνωρίστηκαν στο Σχέδιο Διαχείρισης του Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Μακεδονίας και συγχρόνως αξιοποιώντας τα δεδομένα που προέκυψαν κατά την ανάλυση των ανθρωπογενών πιέσεων και των επιπτώσεων τους, την εκτίμηση της οικολογικής και χημικής κατάστασης των επιφανειακών συστημάτων και την αναγνώριση προστατευόμενων περιοχών. Μέσω του αναθεωρημένου προγράμματος παρακολούθησης επιχειρείται μια καλύτερη κατανομή των σταθμών σε επίπεδο ΥΔ, ως προς τη θέση τον τύπο, τις παραμέτρους και τη συχνότητα παρακολούθησης.

Στο επικαιροποιημένο πρόγραμμα παρακολούθησης των επιφανειακών υδατικών συστημάτων του Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Μακεδονίας, καταργούνται από τις λίμνες Μικρή και Μεγάλη Πρέσπα από ένας σταθμός, ενώ οι άλλοι δύο αλλάζουν θέση για την πιο ορθή καταγραφή των παραμέτρων. Ο σταθμός στο ρέμα του Αγίου Γερμανού δεν μεταβάλλεται.

8.4.4 Δίκτυο Παρακολούθησης των υπόγειων υδατικών συστημάτων

8.4.5 Θεσμοθετημένο Δίκτυο Παρακολούθησης των υπογείων υδατικών συστημάτων

Το πρόγραμμα παρακολούθησης της ΚΥΑ 140384/2011 περιλαμβάνει για τα υπόγεια υδατικά συστήματα του ΥΔ Δυτικής Μακεδονίας συνολικά 88 σταθμούς, εκ των οποίων 44 εποπτικής και 44 επιχειρησιακής παρακολούθησης.

Όσον αφορά στην Υπολεκάνη Πρεσπών το υφιστάμενο εθνικό δίκτυο παρακολούθησης είναι περιορισμένο και περιλαμβάνει δύο (2) μόνο υδροσημεία.

8.4.6 Αναθεωρημένο Δίκτυο Παρακολούθησης των υπογείων υδατικών συστημάτων

Το αναθεωρημένο πρόγραμμα παρακολούθησης των υπόγειων υδάτων βασίστηκε στο θεσμοθετημένο, λαμβάνοντας υπ' όψη τα αποτελέσματα του Σχεδίου Διαχείρισης και συγκεκριμένα τον χαρακτηρισμό των υπόγειων υδατικών συστημάτων, την ανάλυση των

ανθρωπογενών πιέσεων- επιπτώσεων, τις προστατευόμενες περιοχές για παραγωγή νερού για ανθρώπινη κατανάλωση και την ταξινόμηση της κατάστασης των υπογείων υδατικών συστημάτων.

Στο επικαιροποιημένο πρόγραμμα παρακολούθησης των υπογείων υδατικών συστημάτων του ΥΔ Δυτικής Μακεδονίας, προτείνεται στην Υπολεκάνη Πρεσπών η ενσωμάτωση στο Εθνικό Δίκτυο Παρακολούθησης, εκτός από τα δύο (2) υφιστάμενα υδροσημεία, τριών (3) πρόσθετων, έτσι ώστε να ελέγχονται συνολικά πέντε (5) υδροσημεία για την παρακολούθηση τόσο της ποιοτικής όσο και της ποσοτικής κατάστασης των υπόγειων ΥΣ.

9. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ ΧΡΗΣΕΩΝ ΥΔΑΤΟΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 9, § 1 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ, τα κράτη μέλη αξιολογούν "το βαθμό ανάκτησης του Κόστους των υπηρεσιών ύδατος, συμπεριλαμβανομένου του Κόστους για το περιβάλλον και τους φυσικούς πόρους". Για την εκτίμηση του βαθμού ανάκτησης του κόστους αρχικά προσδιορίζονται οι υπηρεσίες ύδατος, οι χρήστες και οι ρυπαίνοντες τους υδατικούς πόρους. Στη βάση αυτών, εκτιμάται το συνολικό κόστος των υπηρεσιών ύδατος, προσδιορίζεται η πραγματική ανάκτηση του Κόστους και κατανέμεται στους χρήστες. Για τον υπολογισμό του συνολικού κόστους εκτιμώνται οι τρεις (3) συνιστώσες του. Έτσι, υπολογίστηκε το χρηματικό κόστος, που αφορά τις δαπάνες για την προμήθεια και την διαχείριση υπηρεσιών ύδατος (λειτουργικές δαπάνες, δαπάνες συντήρησης, απόσβεση, διοικητικά έξοδα, άλλες άμεσες δαπάνες) το περιβαλλοντικό κόστος, το οποίο συνίσταται στην αποτίμηση σε χρηματικές μονάδες των περιβαλλοντικών επιπτώσεων που υφίστανται οι υδατικοί πόροι από τις κοινωνικοοικονομικές δραστηριότητες που αξιοποιούν τους υδατικούς πόρους και το κόστος φυσικού πόρου που αναφέρεται στα διαφεύγοντα οφέλη που δημιουργεί, είτε η μη αποτελεσματική κατανομή της χρήσης των υδάτων, είτε η υπερβάλλουσα χρήση, δηλαδή η χρήση πλέον του άριστου επιπέδου που καθορίζεται από τη μεγιστοποίηση της κοινωνικής ευημερίας. Σε μια τέτοια κατάσταση, το Κόστος Φυσικού Πόρου εξισώνεται με τα διαφεύγοντα οφέλη εκείνης της χρήσης που στερείται το νερό, ενώ υπό συνθήκες αποτελεσματικής κατανομής δεν θα το στερούνταν.

Το ποσοστό ανάκτησης κόστους για τις υπηρεσίες ύδατος υπολογίζεται ως εξής:

$CRR = [(TR - \text{Επιχορήγηση}) / TC] * 100\%$, όπου CRR είναι το ποσοστό ανάκτησης κόστους, TR τα συνολικά έσοδα, «Επιχορήγηση» το συνολικό ποσό επιχορηγήσεων που πληρώνονται στην υπηρεσία ύδατος και TC το οικονομικό κόστος (σε €/έτος) της παρεχόμενης υπηρεσίας ύδατος.

Οι αναλύσεις του χρηματοοικονομικού κόστους, του περιβαλλοντικού και του κόστους φυσικού πόρου και τελικά του συνολικού κόστους, πραγματοποιήθηκαν στο επίπεδο των χρήσεων νερού και των υπηρεσιών, ώστε να επιτραπεί η εφαρμογή της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει».

Η ανάκτηση κόστους για την υπηρεσία ύδρευσης-αποχέτευσης υπολογίστηκε ως εξής:

Συνιστώσες Κόστους Ύδρευσης – Αποχέτευσης	Κόστος Υπηρεσιών ύδατος και Βαθμός ανάκτησης στην Υπολεκάνη Πρεσπών
Χρηματοοικονομικό Κόστος (εκ €)	81
Περιβαλλοντικό Κόστος (εκ €)	0
Κόστος Πόρου (εκ €)	0
Συνολικό Κόστος (εκ €)	81
Βαθμός ανάκτησης	75%

Η ανάκτηση κόστους για την οργανωμένη άρδευση υπολογίστηκε ως εξής:

Συνιστώσες Κόστους Οργανωμένης Άρδευσης	Κόστος Υπηρεσιών ύδατος και Βαθμός ανάκτησης στην Υπολεκάνη Πρεσπών
Χρηματοοικονομικό Κόστος (εκ €)	212
Περιβαλλοντικό Κόστος(εκ €)	25
Κόστος Πόρου (εκ €)	0
Συνολικό Κόστος (εκ €)	237
Βαθμός ανάκτησης	67%

Αξιολογώντας την επάρκεια της τιμολογιακής πολιτικής υπηρεσιών για την ανάκτηση του συνολικού κόστους και την ορθολογική αξιοποίηση υδατικών πόρων, έχει παρατηρηθεί ότι σε κάποιες περιπτώσεις αυτή είναι χαμηλή, ιδίως σε ό,τι αφορά τις υπηρεσίες άρδευσης, όχι μόνο στην Υπολεκάνη Πρεσπών αλλά ακόμη περισσότερο σε επίπεδο Υδατικού Διαμερίσματος, όπου ο βαθμός ανάκτησης κόστους οργανωμένης άρδευσης ανέρχεται σε μόλις 56%.

Με βάση τα συμπεράσματα της οικονομικής ανάλυσης διατυπώνονται οι ακόλουθες προκαταρκτικές προτάσεις ως προς τις βασικές αρχές τιμολογιακής πολιτικής για το νερό:

- Ιεράρχηση στην κάλυψη του συνολικού κόστους.
- Τιμολόγηση στη βάση σταδιακά αυξανόμενων τιμών επί της σταδιακά αυξανόμενης κατά κεφαλήν κατανάλωσης
- Σχεδιασμός των τιμών που να αντανακλούν τα εξωτερικά κόστη
- Εποχιακή διάκριση τιμών
- Πλήρης κάλυψη του χρηματοοικονομικού κόστους.

Τα συμπεράσματα της οικονομικής ανάλυσης παρήγαγαν συγκεκριμένα μέτρα.

10. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ - ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ

Στο άρθρο 4 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ και ειδικά στις παραγράφους 4, 5, 6 και 7 του άρθρου αυτού, προβλέπονται οι δυνατότητες εξαίρεσης από τους περιβαλλοντικούς στόχους και περιγράφονται οι όροι και οι διαδικασίες μέσω των οποίων μπορούν να εφαρμοστούν και αφορούν:

- Άρθρο 4 παράγραφος 4: Παράταση Προθεσμίας
- Άρθρο 4 παράγραφος 5: Λιγότερο αυστηροί Περιβαλλοντικοί Στόχοι
- Άρθρο 4 παράγραφος 6: Προσωρινή Υποβάθμιση
- Άρθρο 4 παράγραφος 7: Νέες Τροποποιήσεις- Δραστηριότητες.

Η κατάσταση των λιμναίων υδατικών συστημάτων, Μικρή Πρέσπα και Μεγάλη Πρέσπα, σε συνδυασμό με τις πιέσεις, τόσο σε εθνικό όσο και σε διασυνοριακό επίπεδο, οδηγούν στη διαπίστωση ότι «δεν είναι ευλόγως δυνατόν να επιτευχθούν όλες οι απαιτούμενες βελτιώσεις της κατάστασης του υδατικού συστήματος εντός των προθεσμιών» δηλαδή, συντρέχουν οι λόγοι «εξαίρεσης» του άρθρου 4, παράγραφος 4 (παράταση προθεσμίας), εδάφιο α της Οδηγίας.

Ακολουθώντας και εφαρμόζοντας το πλαίσιο τεκμηρίωσης εξαίρεσης εκτιμήθηκε ποια είναι η κατάλληλη χρονική παράταση ανάλογα με τη φύση του προβλήματος και ποια τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων του κάθε υδατικού συστήματος που υπάγεται στο άρθρο 4 παράγραφος 4. Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται για τα δύο (2) λιμναία υδατικά συστήματα, το είδος και η τεκμηρίωση της εξαίρεσης, το έτος επίτευξης των στόχων και τα μέτρα που θα πρέπει να εφαρμοστούν.

Πίνακας 1: Εξαιρέσεις από τους περιβαλλοντικούς στόχους στην Υπολεκάνη Πρεσπών (Άρθρο 4 παρ. 4)

α/α	Ονομασία ΥΣ / Κωδικός ΥΣ	Κατηγορία ΥΣ	Οικολογική κατάσταση	Χημική κατάσταση	Αιτιολογία Εξαίρεσης	Συμπληρωματικά μέτρα που εφαρμόζονται	
1	ΜΙΚΡΗ ΠΡΕΣΠΑ / GR0901L0A0000013N	Λιμναίο	Ελλιπής	Κατώτερη της καλής	Φυσικές συνθήκες	ΣΜ03-010 ΣΜ06-010 ΣΜ08-010 ΣΜ15-010 ΣΜ15-020 ΣΜ15-030	ΣΜ16-040 ΣΜ16-050 ΣΜ17-010 ΣΜ17-060 ΣΜ17-070
2	ΜΕΓΑΛΗ ΠΡΕΣΠΑ / GR0901LFA0000014N	Λιμναίο	Μέτρια	Κατώτερη της καλής	Φυσικές συνθήκες	ΣΜ03-010 ΣΜ15-010 ΣΜ15-020 ΣΜ15-030	ΣΜ06-010 ΣΜ16-040 ΣΜ16-050 ΣΜ17-010

Συμπερασματικά, η ημερομηνία επίτευξης των περιβαλλοντικών στόχων είναι το έτος 2015 για οκτώ (8) ΥΣ της Υπολεκάνης Πρεσπών, ενώ για δύο (2) από αυτά είναι το έτος 2021, ή το νωρίτερο δυνατό μετά από το έτος αυτό, όποτε οι φυσικές συνθήκες το επιτρέψουν.

Στο Ειδικό Σχέδιο Διαχείρισης, εξετάστηκαν προγραμματιζόμενα έργα και δραστηριότητες ως προς την ένταξή στις εξαιρέσεις των σχετιζόμενων ΥΣ σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 7 της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ. Δεν εντοπίστηκαν τέτοιες περιπτώσεις στην Υπολεκάνη Πρεσπών. Προγραμματιζόμενα ή νέα έργα που δεν εξετάστηκαν ως προς τη συμβατότητα τους με τις κατευθύνσεις της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ ή ως εξαιρέσεις σύμφωνα με το Άρθρο 4.7 αυτής, εξετάζονται κατά τη διαδικασία της περιβαλλοντικής τους αδειοδότησης.

Συμπερασματικά, προβλέπεται να επιτευχθεί ο περιβαλλοντικός στόχος το έτος 2015 για τα οκτώ (8) ΥΣ της ΛΑΠ Πρεσπών, ενώ δύο (2) ΥΣ υπάγονται σε εξαιρέσεις. Στο πλήθος των συστημάτων που εκτιμάται ότι θα πετύχουν τους περιβαλλοντικούς στόχους έως το 2015, συμπεριλαμβάνονται και εκείνα για τα οποία λόγω έλλειψης διαθέσιμων στοιχείων, αναμένονται τα αποτελέσματα του Προγράμματος Παρακολούθησης 2012-2015 και μέχρι στιγμής η κατάστασή τους χαρακτηρίζεται ως «άγνωστη».

Κατηγορία	Περιβαλλοντικοί στόχοι		
	Επίτευξη καλής κατάστασης έως το 2015	Εξαιρέση	
		Άρθρο 4, παρ. 4	Άρθρο 4, παρ. 7
ποτάμια	4	0	0
λίμνες	0	2	0
υπόγεια	4	0	0

Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα αποτελέσματα και η αιτιολόγηση της εφαρμογής των εξαιρέσεων για τα λιμναία Υδατικά Συστήματα, της Υπολεκάνης Πρεσπών.

Εξαιρέση	Ποσοστό συνολικής έκτασης ΥΣ της Υπολεκάνης τα οποία εξαιρούνται	Αιτιολόγηση	Ποσοστό πλήθους ΥΣ που εξαιρούνται για κάθε αιτιολόγηση	Σχόλια
Άρθρο 4 παρ.4	100%	1) μη δυνατότητα επίτευξης από τεχνική άποψη 2) δυσανάλογο κόστος 3) φυσικές συνθήκες	1) 100% 2) 0% 3) 0%	
Άρθρο 4 παρ.5	0%	1) μη δυνατότητα επίτευξης από τεχνική άποψη 2) δυσανάλογο κόστος	1) - 2) -	
Άρθρο 4 παρ.6	0%	1) φυσικές αιτίες (πλημμύρες, ξηρασίες) 2) ανωτέρα βία 3) ατυχήματα	1) - 2) - 3) -	
Άρθρο 4 παρ.7	0%	1) νέες τροποποιήσεις των φυσικών χαρακτηριστικών του συστήματος επιφανειακών υδάτων ή μεταβολές της στάθμης του συστήματος υπόγειων υδάτων 2) νέες δραστηριότητες ανθρώπινης ανάπτυξης	1) - 2) -	

11. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΡΩΝ

Το Πρόγραμμα Μέτρων αποτελεί βασικό στοιχείο του Σχεδίου Διαχείρισης για την επίτευξη των στόχων της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ. Τα μέτρα διακρίνονται σε βασικά και συμπληρωματικά.

- **Βασικά μέτρα** ονομάζονται τα μέτρα εκείνα που απορρέουν από την εφαρμογή της εθνικής και κοινοτικής νομοθεσίας για την προστασία των υδάτων, συμπεριλαμβανομένης της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ, καθώς και της εν γένει ακολουθούμενης περιβαλλοντικής πολιτικής και αυτά θα πρέπει κατ' ελάχιστον να περιλαμβάνονται στο Πρόγραμμα Μέτρων.
- Τα **Συμπληρωματικά μέτρα** εφαρμόζονται επιπλέον των βασικών σε συγκεκριμένα Υδατικά Συστήματα τα οποία, ακόμη και μετά από την εφαρμογή των βασικών μέτρων, κινδυνεύουν να μην επιτύχουν τους Περιβαλλοντικούς Στόχους.

Σημειώνεται ότι το σύνολο των Βασικών Μέτρων που αναφέρονται στο «Σχέδιο Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Μακεδονίας», ισχύουν στο σύνολο του Υδατικού Διαμερίσματος, άρα και για την Υπολεκάνη Πρεσπών, στο μέτρο που έχουν εφαρμογή βάσει των χαρακτηριστικών της Υπολεκάνης και των δραστηριοτήτων που λαμβάνουν χώρα σε αυτήν.

Τα Βασικά Μέτρα του Προγράμματος Μέτρων του Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Μακεδονίας με εφαρμογή στην Υπολεκάνη Πρεσπών, παρουσιάζονται στον Πίνακα που ακολουθεί:

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ	ΟΝΟΜΑ ΜΕΤΡΟΥ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΑΝΑΚΤΗΣΗΣ ΚΟΣΤΟΥΣ (ΆΡΘΡΟ 9)		
OM01-01	Προσαρμογή τιμολογιακής πολιτικής ώστε με ευέλικτο και αποτελεσματικό τρόπο να υπηρξει ως κύρια στόχευση την περιβαλλοντική αειφορία και την αποφυγή σπατάλης νερού	Διαμόρφωση και εφαρμογή ενιαίας τιμολογιακής πολιτικής για το νερό ύδρευσης με στόχο τον περιορισμό της σπατάλης του νερού και τη σταδιακή ανάκτηση του κόστους του νερού, λαμβάνοντας υπόψη τις κοινωνικές και περιβαλλοντικές παραμέτρους.
ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΩΘΗΣΗ ΑΠΟΔΟΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΑΕΙΦΟΡΟΥ ΧΡΗΣΗΣ ΝΕΡΟΥ (ΆΡΘΡΟ 4)		
OM02-01	Δράσεις εκσυγχρονισμού της λειτουργίας των δικτύων ύδρευσης των μεγάλων πολεοδομικών συγκροτημάτων του ΥΔ Έλεγχος Διαρροών	Ο έλεγχος των διαρροών σε δίκτυα ύδρευσης αποσκοπεί στον εντοπισμό των διαρροών για την αποφυγή μεγάλης απώλειας νερού και ενισχύεται από τις χρηματοδοτούμενες δράσεις του ΕΠΠΕΡΑΑ του άξονα προτεραιότητας 2 του ΕΠΠΕΡΑΑ «Προστασία και Διαχείριση Υδατικών Πόρων», όπου εντάσσεται η πρόσκληση 2.6 για έργα μείωσης διαρροών σε προβληματικά δίκτυα ύδρευσης αστικών κέντρων, προϋπολογισμού 60 εκατομμυρίων ευρώ και με χρονικό ορίζοντα υλοποίησης των έργων το 2015 καθώς και του Π.Ε.Π. Δυτικής Μακεδονίας. Οι κάθε είδους διαρροές λόγω ελαττωματικών συνδέσεων ή φθορών στους αγωγούς μεταφοράς, οι παράνομες συνδέσεις, τα σφάλματα μέτρησης λόγω ελαττωματικών υδρομέτρων ή και απλώς η έλλειψη υδρομέτρων συμβάλλουν στη μη τιμολόγηση νερού το οποίο από τις ΔΕΥΑ εκτιμάται ότι κυμαίνεται μεταξύ 5% και 45%. Με ευθύνη των ΔΕΥΑ πρέπει να εφαρμοστούν μέθοδοι εντοπισμού απωλειών σε δίκτυα ύδρευσης οι οποίες θα εφαρμόζονται σε συνεχή βάση. Μετά τον εντοπισμό πρέπει να ακολουθεί η επισκευή και αποκατάσταση της καλής λειτουργίας. Επίσης, θα πρέπει να προωθηθεί η τοποθέτηση υδρομέτρων όπου δεν υπάρχουν και η αντικατάσταση των ελαττωματικών. Έργα που αφορούν σε τέτοιες δράσεις αφορούν σε έργα που ήδη κατασκευάζονται ενταγμένα στα Π.Ε.Π. Δυτικής Μακεδονίας και Κεντρικής Μακεδονίας (αναφέρονται ενδεικτικά: η κατασκευή του Δικτύου Ύδρευσης Δ.Δ. Περδίκκα Δ. Πτολεμαΐδας (Β' Φάση), Εσωτερικό Δίκτυο Ύδρευσης ΔΔ Περδίκκα και η κατασκευή Εσωτερικών Δικτύων Ύδρευσης των: Δ.Δ. Ασβεστόπετρας, Τ.Δ. Γαλάτειας, Τ.Δ. Ολυμπιάδας, Δ.Δ.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ	ΟΝΟΜΑ ΜΕΤΡΟΥ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
		Πεντάβρυσου, Τ.Δ. Προαστείου και Τοπικής Κοινότητας Δροσερού Δημοτικής Ενότητας του Δ. Πτολεμαΐδας). Παρόλ' αυτά οι δράσεις αυτές πρέπει να γενικευτούν, κατά προτεραιότητα, σε όλες τις ΔΕΥΑ στις οποίες παρατηρούνται απώλειες στο δίκτυο ύδρευσης μεγαλύτερες από 50%.
OM02-02	Κατάρτιση θεσμικού πλαισίου και προγράμματος μέτρων για την κατ' οίκον εξοικονόμηση νερού	Στο πλαίσιο του έργου «Τεχνική Υποστήριξη της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων για την Κατάρτιση Προγράμματος Μέτρων και Θεσμικού Πλαισίου για την κατ' οίκον εξοικονόμηση νερού» που χρηματοδοτήθηκε από το ΕΠΠΕΡΑΑ διερευνήθηκαν οι δυνατότητες εξοικονόμησης νερού σε κατοικίες. Εφαρμόζοντας πρόγραμμα εξοικονόμησης νερού κατ' οίκον, επιτυγχάνεται η προώθηση νέες τεχνολογίες για την επαναχρησιμοποίηση των υδάτων και την εξοικονόμηση νερού. Η σχετική μελέτη, που ολοκληρώθηκε, έδειξε ότι απλές παρεμβάσεις στον εξοπλισμό ενός νοικοκυριού μπορούν να επιτύχουν σημαντική εξοικονόμηση νερού. Θα μπορούσαν να επιτύχουν εξοικονόμηση νερού σε μεμονωμένα νοικοκυριά κατά τουλάχιστον 30% και συνολικά κατά 10%, περίπου. Το ΥΠΕΚΑ μέσω της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων ξεκίνησε τον Απρίλιο του 2011 να εξετάζει την κατάρτιση Θεσμικού Πλαισίου και Προγράμματος Μέτρων για την κατ' οίκον εξοικονόμηση Νερού. Τα μέτρα που προωθούνται έχουν θεσμικό, κανονιστικό, οικονομικό και επιδεικτικό χαρακτήρα. Ήδη στο Νέο Οικοδομικό Κανονισμό (ΝΟΚ) υπάρχει πρόβλεψη για εγκατάσταση σε νέες κατοικίες εξοπλισμού που εξοικονομεί νερό, εξοπλισμού ο οποίος θα εξειδικεύεται με αποφάσεις του Υπουργού ΠΕΚΑ.
OM02-03	Έργα Αποκατάστασης / Ενίσχυσης υφιστάμενου δικτύου ύδρευσης	Το μέτρο αφορά στην αποκατάσταση παλαιών φθαρμένων αγωγών ύδρευσης και στην ενίσχυση του εξωτερικού υδραγωγείου ύδρευσης για την κάλυψη αυξημένης ζήτησης σε υδρευτικές ανάγκες. Τα έργα αυτά που στοχεύουν στην αποτελεσματική κάλυψη της αυξανόμενης υδρευτικής ανάγκης σε οικισμούς και δήμους, αποτελούν πρώτης προτεραιότητας έργα για την εφαρμογή της Οδηγίας.
OM02-04	Ενίσχυση δράσεων περιορισμού των απωλειών στα συλλογικά δίκτυα άρδευσης	Απαιτείται : 1. να βελτιστοποιείται το πρόγραμμα άρδευσης με συνεργασία ΤΟΕΒ – καλλιεργητών ώστε αποφεύγεται το πότισμα κατά τις ώρες της ημέρας με πολύ υψηλή θερμοκρασία. Στο πλαίσιο αυτό ο διαχειριστής του συλλογικού δικτύου κατά την έναρξη της αρδευτικής περιόδου θα καταρτίσει πρόγραμμα άρδευσης το οποίο θα κοινοποιεί στην αρμόδια Δ/ση Υδάτων 2. με φροντίδα της Περιφέρειας να συντηρούνται συνεχώς σε καλό επίπεδο τα έργα μεταφοράς νερού.
OM02-05	Αναδιοργάνωση /Εξορθολογισμός του θεσμικού πλαισίου λειτουργίας φορέων διαχείρισης συλλογικών δικτύων άρδευσης	Το πλαίσιο λειτουργίας των Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων θεσμοθετήθηκε το 1958 και στην πορεία τροποποιήθηκε/συμπληρώθηκε με σειρά νομοθετημάτων. Το μέτρο αναφέρεται στη διαμόρφωση προτάσεων και θεσμικών τροποποιήσεων σχετικών με την αναβάθμιση της λειτουργίας και την πλήρη διευκρίνιση του θεσμικού πλαισίου των ΤΟΕΒ/ΓΟΕΒ, έτσι ώστε να βελτιωθεί ουσιαστικά η διαχείριση του αρδευτικού νερού. Στο πλαίσιο αυτό απαραίτητη είναι η σύσταση ειδικής ομάδας εργασίας με εκπροσώπους όλων των εμπλεκόμενων θεσμικών φορέων η οποία θα διαμορφώσει προτάσεις για τις απαραίτητες θεσμικές και κανονιστικές τροποποιήσεις για τον εκσυγχρονισμό λειτουργίας των ΤΟΕΒ/ΓΟΕΒ. Με το ν. 3852/2010 (ΦΕΚ Α' 87/07.06.2010) καθορίζεται η σύσταση των νέων Δήμων του «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ» και οι αρμοδιότητες που μεταβιβάζονται σε αυτούς. Έτσι, η εποπτεία των ΤΟΕΒ (Άρθρο 94) μεταβιβάζεται στο νέο Δήμο, όπου είναι η έδρα του και η εποπτεία του ΓΟΕΒ (συντονιστικό όργανο πολλών ΤΟΕΒ) μεταβιβάζεται στην Περιφέρεια και τα υπηρεσιακά μέλη του Δ.Σ ορίζονται από το Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Ωστόσο, τα αρδευτικά δίκτυα κατασκευάστηκαν και κατασκευάζονται χωρίς να λαμβάνουν υπόψη τα διοικητικά όρια των αγροκτημάτων που εξυπηρετούν, εκτός των περιπτώσεων που ο ίδιος ο Δήμος κατασκευάζει δικά του δίκτυα, οπότε, σε πολλές περιπτώσεις τέμνονται τα διοικητικά όρια από τα όρια της εξοπλισμένης επιφάνειας των δικτύων, με αποτέλεσμα εκτάσεις των δικτύων να ανήκουν σε δύο ή περισσότερους Δήμους.
OM02-06	Ενίσχυση αποδοτικών μεθόδων άρδευσης καλλιεργειών και αύξηση των δεκτικών σε αυτές καλλιεργειών	Στόχος του μέτρου να αναζητηθούν κίνητρα για την ενίσχυση των αποδοτικών μεθόδων άρδευσης καλλιεργειών που περιορίζουν τις ποσότητες αρδευτικού νερού. Τέτοιες μέθοδοι είναι ενδεικτικά οι μικροαρδεύσεις, που μπορούν να έχουν εφαρμογή στο σύνολο των αρδευόμενων δενδρωδών καλλιεργειών και σε άλλες δεκτικές τέτοιων μεθόδων άρδευσης καλλιεργείες, όπως λαχανικά, κηπευτικά, μπισστανικά κ.λπ.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ	ΟΝΟΜΑ ΜΕΤΡΟΥ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
OM02-07	Κατάρτιση εγχειριδίου τεχνικών προδιαγραφών εφαρμογής μεθόδων επαναχρησιμοποίησης	<p>Σύνταξη εγχειριδίου τεχνικών προδιαγραφών εφαρμογής των μεθόδων επαναχρησιμοποίησης που προβλέπονται στην ΚΥΑ 145116/2.2.2011 (ΦΕΚ Β' 354 8.3.2011) όπου ενδεικτικά θα καθορίζονται:</p> <p>A: Η περιγραφή των δυνητικών μεθόδων επαναχρησιμοποίησης, που συνιστάται η εφαρμογή κάθε μεθόδου, οι ελάχιστες απαιτήσεις εφαρμογής κάθε μεθόδου και η συνολική πρακτική ορθής και αποδεκτής εκτέλεσης.</p> <p>B: Οι διαδικασίες μελέτης και εφαρμογής επαναχρησιμοποίησης, ήτοι τα διαδοχικά στάδια προσέγγισης (Εκδήλωση πρόθεσης - προκαταρκτική μελέτη, Μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων, Διαβούλευση - ενημέρωση ενδιαφερομένων, Τεχνική μελέτη εφαρμογής, Αδειοδότηση, Πιλοτική εφαρμογή, Παραγωγική εφαρμογή), καθώς επίσης και η εξειδίκευση των αρμοδιοτήτων των εμπλεκόμενων φορέων.</p>
OM02-08	Σύνταξη / Επικαιροποίηση Γενικών Σχεδίων Ύδρευσης (Masterplan) από τις ΔΕΥΑ	<p>Σύνταξη γενικών σχεδίων ύδρευσης όπου θα εντοπίζονται οι υδατικοί πόροι που θα καλύψουν τις ανάγκες ύδρευσης σε μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη προοπτική, θα υιοθετούνται εγκαίρως τα κατάλληλα μέτρα προστασίας και θα σχεδιάζονται τα απαραίτητα εξωτερικά υδραγωγεία σε προκαταρκτικό επίπεδο. Προτείνεται να Σχέδια (Masterplan) να εκπονηθούν από την ΕΥΑΘ και τις ΔΕΥΑ ως καθ' ύλην αρμόδιων φορέων για το θέμα. Τα σχέδια αυτά θα πρέπει να είναι σύμφωνα με τις προβλέψεις των Σχεδίων Διαχείρισης για την κατάσταση των σωμάτων και των λοιπών προγραμμάτων μέτρων και για το σκοπό αυτό θα πρέπει να έχουν τη σύμφωνη γνώμη της αρμόδιας Διεύθυνσης Υδάτων.</p>
ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΟ ΠΟΣΙΜΟ ΝΕΡΟ (ΑΡΘΡΟ 7)		
OM03-01	Προστασία υδροληπτικών έργων επιφανειακών υδάτων για ύδρευση	<p>Η μεθοδολογία καθορισμού ζωνών προστασίας γύρω από τα επιφανειακά ΥΣ που χρησιμοποιούνται για ύδρευση απαιτεί την εκπόνηση μελετών για κάθε ένα από αυτά. Έως την εκπόνηση των συγκεκριμένων μελετών μια καταρχήν προσέγγιση καθορισμού ζωνών είναι η ακόλουθη: ▫ Ζώνη III (μακρινή ζώνη ή επιτηρούμενη ζώνη). ▫ Ζώνη II (κοντινή ζώνη προστασίας ή ελεγχόμενη ζώνη). ▫ Ζώνη I (άμεσης προστασίας ή απαγορευμένη). Η Δ/ση Υδάτων θα καθορίσει τις κατά προτεραιότητα θέσεις υδροληψιών στο ΥΔ για τις οποίες θα πρέπει να εκπονηθούν οι αντίστοιχες μελέτες κατά την τρέχουσα διαχειριστική περίοδο.</p> <p>Ο καθορισμός ζωνών προστασίας γύρω από τα επιφανειακά ΥΣ που χρησιμοποιούνται για ύδρευση, όπου δεν προβλέπεται η εκπόνηση ΣΑΝ (ως μέτρο OM03-05), απαιτεί την εκπόνηση ειδικών μελετών αναλυτικού σχεδιασμού οριοθέτησης των ζωνών προστασίας του νερού για κάθε ένα από αυτά.</p> <p>Έως την εκπόνηση των συγκεκριμένων μελετών, σε περίπτωση αιτημάτων για υλοποίηση νέων έργων ή νέων δραστηριοτήτων οι οποίες είτε χωροθετούνται εντός της υδρολογικής λεκάνης απορροής του ΕΥΣ, είτε διαθέτουν απόβλητα εντός αυτής, οι αρμόδιες για την περιβαλλοντική αδειοδότησή τους Υπηρεσίες, οφείλουν να εξετάσουν την επίδραση της ποιότητας του ΕΥΣ που προορίζεται για ύδρευση με στόχο τη διατήρησή της τουλάχιστον στα προ της επέμβασης επίπεδα. Για τα Υδατικά Συστήματα από τα οποία προγραμματίζεται η απόληψη πόσιμου νερού, στα πλαίσια της αδειοδότησης εκτέλεσης του σχετικού έργου αξιοποίησης υδατικών πόρων θα πρέπει ο κύριος του έργου να καταθέτει στις αρμόδιες υπηρεσίες:</p> <ul style="list-style-type: none"> • αναλυτικό σχεδιασμό οριοθέτησης των ζωνών προστασίας του νερού του ΥΣ, • σχέδιο κανονιστικής διάταξης της παραπάνω οριοθέτησης και των επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων. <p>Μετά τον καθορισμό των ζωνών προστασίας ο Φορέας υλοποίησης νέου έργου / δραστηριότητας πρέπει να τεκμηριώσει στις αρμόδιες υπηρεσίες τη συμβατότητα του έργου με τις καθορισμένες ζώνες προστασίας του ΥΣ. Αρμόδιοι φορείς για τον έλεγχο της συμβατότητας των νέων δραστηριοτήτων στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής αδειοδότησης είναι το ΥΠΕΚΑ ή η Αποκεντρωμένη Διοίκηση, κατά περίπτωση.</p>
OM03-02	Ορισμός ζωνών προστασίας έργων υδροληψίας για άντληση πόσιμου ύδατος από ΥΥΣ	<p>Στα έργα υδροληψίας για άντληση πόσιμου ύδατος (γεωτρήσεις, πηγές, πηγάδια) ορίζονται, καταρχήν και μέχρι την ολοκλήρωση των ειδικών υδρογεωλογικών μελετών, προσωρινές ζώνες προστασίας των σημείων απόληψης νερού ως εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ζώνη απόλυτης προστασίας I : 10±20m περιμετρικά του έργου υδροληψίας. • Ζώνη ελεγχόμενης προστασίας II : Ορίζεται καταρχάς ανάλογα με το είδος της υπόγειας υδροφορίας ως ακολούθως: Καρστικά συστήματα: 1000m ανάντη και εκατέρωθεν (ζώνη τροφοδοσίας) και 500m κατάντη των σημείων απόληψης νερού ύδρευσης. • Ρωγματώδη συστήματα: 500m ανάντη και εκατέρωθεν (ζώνη τροφοδοσίας) και 300m κατάντη των σημείων απόληψης νερού ύδρευσης.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ	ΟΝΟΜΑ ΜΕΤΡΟΥ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
		<ul style="list-style-type: none"> Κοκκώδη συστήματα ελεύθερης ροής: περίμετρος ακτίνας 500m. Κοκκώδεις υπό πίεση ή μερικώς υπό πίεση υδροφορίες: περίμετρος ακτίνας 500m. <p>• Ζώνη προστασίας III : Αφορά στη λεκάνη τροφοδοσίας των υδροληψιών, η οποία μπορεί να προσδιορισθεί μόνο από την αναφερόμενη ειδική υδρογεωλογική μελέτη.</p> <p>Νέες δραστηριότητες που καταρχήν απαγορεύονται ανά ζώνη:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ζώνη προστασίας I (άμεσης προστασίας) Η ζώνη αυτή προστατεύει το άμεσο περιβάλλον της υδροληψίας από ρύπανση και χαρακτηρίζεται ως ζώνη πλήρους απαγόρευσης. Στη ζώνη αυτή απαγορεύεται αυστηρά η οποιαδήποτε δραστηριότητα εκτός των απαραίτητων εργασιών για τη λειτουργία και συντήρηση των υδροληπτικών έργων. Ζώνη προστασίας II (ελεγχόμενη) Η ζώνη αυτή προστατεύει το πόσιμο νερό από μικροβιολογική κυρίως ρύπανση (ζώνη των 50ημερών) και από ρύπανση που προέρχεται από ανθρώπινες δραστηριότητες ή έργα που είναι επικίνδυνα λόγω γειννίας με την υδροληψία. Στη ζώνη αυτή απαγορεύονται δραστηριότητες υψηλής ρυπαντικής επικινδυνότητας⁵, όπως (ενδεικτικά) εντατικές αγροτικές καλλιέργειες με χρήση φυτοφαρμάκων - αγροχημικών, κτηνοτροφικές εγκαταστάσεις, βιομηχανικές – βιοτεχνικές εγκαταστάσεις, χώροι επεξεργασίας ή μεταφόρτωσης υγρών ή στερεών αποβλήτων, συνεργεία αυτοκινήτων, ανάπτυξη λατομικών ή μεταλλευτικών δραστηριοτήτων, κοιμητήρια και γενικά οποιαδήποτε αντίστοιχη δραστηριότητα που μπορεί να αποτελέσει δυνητική πηγή ρύπανσης ίση ή μεγαλύτερη από τις παραπάνω ενδεικτικά αναφερόμενες. Ζώνη προστασίας III (επιτηρούμενη) περιβάλλει την I και τη II ζώνη και αναπτύσσεται σε όση απόσταση φθάνει η λεκάνη τροφοδοσίας της υπόγειας υδροφορίας από την οποία τροφοδοτείται το υδροληπτικό έργο. Στη ζώνη III τηρείται η κείμενη λοιπή νομοθεσία για την προστασία των υδάτων. <p>Οι προδιαγραφές για τις προαναφερθείσες υδρογεωλογικές μελέτες θα καθοριστούν από τις συναρμόδιες αρχές, υπό το συντονισμό της ΕΓΥ.</p>
OM03-03	Λεπτομερής οριοθέτηση ζωνών προστασίας σημείων υδροληψίας υπόγειου νερού (πηγές, γεωτρήσεις) για απολήψεις νερού ύδρευσης >1.000.000m ³ ετησίως.	Λεπτομερής οριοθέτηση ζωνών προστασίας σημείων υδροληψίας υπόγειου νερού (πηγές, γεωτρήσεις) για απολήψεις νερού ύδρευσης >1.000.000m ³ ετησίως. Αναγκαία προϋπόθεση για την οριοθέτηση είναι η εκπόνηση ειδικών υδρογεωλογικών μελετών κατά περίπτωση, μετά την ολοκλήρωση των οποίων θα είναι εφικτή η λεπτομερής οριοθέτηση.
OM03-04	Προστασία ΥΥΣ που εντάσσονται στο μητρώο προστατευόμενων περιοχών πόσιμου ύδατος και καθορισμός θεσμικού πλαισίου προστασίας	Κατ' αρχάς για την εγκατάσταση νέων δραστηριοτήτων εφαρμόζονται οι απαγορεύσεις της ζώνης προστασίας II των σημείων υδροληψίας υπόγειου νερού για ύδρευση, με εξαίρεση τα κοιμητήρια, τις εγκαταστάσεις χώρων στάθμευσης και συνεργείων αυτοκινήτων και την ανάπτυξη λατομικών ή μεταλλευτικών δραστηριοτήτων. Η εγκατάσταση νέων δραστηριοτήτων μπορεί να επιτρέπεται σε συγκεκριμένες θέσεις μετά την υποβολή υδρογεωλογικής μελέτης ή έκθεσης, ανάλογα με το μέγεθος και την κατηγορία της δραστηριότητας και θετική γνωμοδότηση της αρμόδιας Διεύθυνσης Υδάτων. Καθορισμός θεσμικού πλαισίου προστασίας, όπου θα υιοθετηθούν με λεπτομέρεια τα μέτρα προστασίας των ΥΥΣ που εντάσσονται στο μητρώο προστατευόμενων περιοχών, από ΕΓΥ.
OM03-05	Υλοποίηση Σχεδίων Ασφάλειας Νερού σε Μεγάλες ΔΕΥΑ	Τα Σχέδια Ασφάλειας Νερού (ΣΑΝ) αποτελούν μία ολιστική προσέγγιση που σχετίζεται με την ποιοτική διαχείριση των υδάτων από την πηγή του νερού έως και τη διανομή, υιοθετώντας την αρχή των «πολλαπλών φραγμάτων» (multiple barriers) και εστιάζοντας στην ανάγκη εφαρμογής μέτρων ελέγχου σε κάθε κρίκο της αλυσίδας υδροδότησης. Στο πλαίσιο του Έργου «Τεχνική Υποστήριξη της Ειδικής Γραμματείας Υδάτων του ΥΠΕΚΑ για την καταγραφή προβλημάτων εφαρμογής της Οδηγίας 98/83/ΕΚ περί πόσιμου νερού στην Ελλάδα και διερεύνηση δυνατοτήτων υιοθέτησης Σχεδίων Ασφάλειας Νερού (Water Safety Plans)» που χρηματοδοτήθηκε από το ΕΠΠΕΡΑΑ και ολοκληρώθηκε το 2011, έχουν συνταχθεί οι Προδιαγραφές για την εφαρμογή των Σχεδίων Ασφάλειας Νερού. Προτείνεται η υλοποίηση των ΣΑΝ στην ΕΥΑΘ και σε μεγάλες ΔΕΥΑ, όπως οι ΔΕΥΑ Κιλκίς, Θέρμης, Θερμαϊκού και Πέλλας που θα στοχεύουν στη διασφάλιση της δημόσιας υγείας και την υιοθέτηση και εφαρμογή ορθών πρακτικών στο δίκτυο διανομής του πόσιμου νερού, μέσω ελαχιστοποίησης

⁵ ως κατηγορία πρώτη του Άρθρου 3 του ν.1650/1986 (ΦΕΚ Α' 160/16.10.1986)

ΣΧΕΔΙΟ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΛΕΚΑΝΩΝ ΑΠΟΡΡΟΗΣ ΠΟΤΑΜΩΝ ΤΟΥ ΥΔΑΤΙΚΟΥ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΟΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
Ειδικό Σχέδιο Διαχείρισης Υπολεκάνης Πρεσπών της ΛΑΠ Πρεσπών (GR01)
 Περιληπτικό κείμενο

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ	ΟΝΟΜΑ ΜΕΤΡΟΥ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
		παρουσίας ρυπαντών στο πόσιμο νερό και ειδικά στην πηγή του, σωστής επεξεργασίας του ύδατος και σωστής διανομής σε δίκτυα ύδρευσης, ανεξάρτητα του μεγέθους των δικτύων αυτών.
ΜΕΤΡΑ ΕΛΕΓΧΟΥ ΑΠΟΛΗΨΗΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΟΥ ΚΑΙ ΥΠΟΓΕΙΟΥ ΝΕΡΟΥ		
OM04-01	Τοποθέτηση συστημάτων καταγραφής απολήψεων επιφανειακών υδάτων	Αναφέρεται σε απολήψεις άνω των 10 m ³ /ημέρα και περιλαμβάνει την τοποθέτηση ή τον εκσυγχρονισμό υφιστάμενου εξοπλισμού καταγραφής των απολήψεων (υδρόμετρα, σταθμηγράφους κλπ) σε έργα υδροληψίας επιφανειακών υδάτων. Ο σχετικός εξοπλισμός που είναι αναγκαίος θα προσδιορίζεται κατά την έκδοσή νέας σχετικής άδειας χρήσης νερού ή την επανέκδοση της υφιστάμενης και το κόστος του θα βαρύνει το φυσικό και νομικό πρόσωπο που πραγματοποιεί την απόληψη νερού, ενώ είναι δυνατή και η θέσπιση κινήτρων για την εφαρμογή του μέτρου. Το εν λόγω πρόσωπο υποχρεούται να δηλώσει την έναρξη λειτουργίας του μετρητικού εξοπλισμού στη Διεύθυνση Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Οι μετρήσεις των ποσοτήτων νερού που λαμβάνονται ετησίως από τις υδροληψίες θα αποστέλλονται το πρώτο δεκαήμερο του Νοεμβρίου κάθε έτους στις Διευθύνσεις Υδάτων.
OM04-02	Καθορισμός κριτηρίων για τον προσδιορισμό ορίων συνολικών απολήψεων ανά ΥΣ	Καθορισμός μεθοδολογίας και κριτηρίων για τον προσδιορισμό της ελάχιστης περιβαλλοντικής παροχής κατάντη σημαντικών έργων υδροληψίας με βάση τα αποτελέσματα του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης της κατάστασης των ΥΣ της χώρας και με στόχο την κατάρτιση συγκεκριμένων προδιαγραφών.
OM04-03	Επικαιροποίηση της απόφασης Φ16/6631/1989 που καθορίζει τα κατώτατα και ανώτατα όρια των αναγκαίων ποσοτήτων αρδευτικού νερού	Σύμφωνα με την Υπουργική Απόφαση Φ16/6631/01.06.1989 καθορίσθηκαν τα κατώτατα και τα ανώτατα όρια των αναγκαίων ποσοτήτων αρδευτικού νερού για την ορθολογική χρήση των υδατικών πόρων στην άρδευση, ανά κατηγορία καλλιεργειών και ανά Υδατικό Διαμέρισμα. Τα όρια αυτά έχουν υπολογισθεί ανά μήνα, για την περίοδο Απριλίου – Σεπτεμβρίου και ισχύουν και αθροιστικά. Ο υπολογισμός των αναγκαίων ποσοτήτων έγινε με τη μέθοδο Blanney - Gridle. Προτείνεται η επικαιροποίηση της απόφασης λαμβάνοντας υπόψη τα μετεωρολογικά και εδαφολογικά δεδομένα από το 1989 και μετά, και λαμβάνοντας υπόψη τις προβλέψεις του Σχεδίου Διαχείρισης.
OM04-04	Επανεξέταση του κανονιστικού πλαισίου αδειοδότησης χρήσης νερού και εκτέλεσης έργων αξιοποίησης υδατικών πόρων	Αναθεώρηση των προβλέψεων της ΚΥΑ 43504/05.12.2005 (ΦΕΚ Β' 1784/20.12.2005) και λοιπών σχετικών κανονιστικών διατάξεων, ώστε μεταξύ άλλων: (α) να εξετάζεται η συμβατότητα εκτέλεσης έργων αξιοποίησης υδατικών πόρων σε σχέση με τα προβλεπόμενα στο Σχέδιο Διαχείρισης σε πρώιμο στάδιο, με στόχο την έγκαιρη ενημέρωση των ενδιαφερόμενων. (β) να διερευνηθεί η αδειοδότηση χρήσεων ύδατος για γεωθερμικούς σκοπούς
OM04-05	Δημιουργία ενιαίου μητρώου αδειοδοτημένων απολήψεων νερού μέσα από τη διαδικασία έκδοσης αδειών χρήσης νερού	Αναφέρεται στην ενιαιοποίηση του τρόπου καταχώρησης των βασικών στοιχείων που συλλέγονται από τις Δ/σεις Υδάτων κατά την Έκδοση των Αδειών Χρήσης Νερού, κυρίως σε σχέση με τη θέση υδροληψίας, τις ποσότητες που λαμβάνονται και το ΥΣ που αφορούν, καθώς επίσης και με τα στοιχεία των υπευθύνων, ώστε να είναι δυνατός ο εξορθολογισμός των ελέγχων που απαιτούνται για την τήρηση των όρων της σχετικής άδειας. Οι πληροφορίες που θα πρέπει να περιλαμβάνονται στο μητρώο θα καθοριστούν από την ΕΓΥ σε συνεργασία με τις Δ/σεις Υδάτων. Τα μητρώο θα είναι στη διάθεση των αρμόδιων Υπηρεσιών ελέγχου της Περιφέρειας, έτσι ώστε να διευκολύνονται οι απαραίτητοι προβλεπόμενοι έλεγχοι των έργων αυτών.
OM04-06	Τοποθέτηση συστημάτων καταγραφής απολήψεων υπόγειων υδάτων	Σταδιακή τοποθέτηση υδρομετρητών σε όλες τις υδροληψίες μορφής γεώτρησης, φρέατος ή υδρομάστευσης πηγής, από τις οποίες λαμβάνεται ποσότητα νερού ίση ή μεγαλύτερη των 10m ³ ημερησίως, για την παρακολούθηση και τον έλεγχο των απολήψεων υπόγειων υδάτων. Το μέτρο αφορά στο σύνολο των φυσικών και νομικών προσώπων που έχουν την ευθύνη λειτουργίας των υδροληψιών (π.χ. ΔΕΥΑ, Δήμοι, φορείς συλλογικής άρδευσης, ιδιώτες). Το κόστος του αναγκαίου σχετικού εξοπλισμού θα βαρύνει τα ως άνω πρόσωπα, ενώ είναι δυνατή και η θέσπιση κινήτρων για την εφαρμογή του μέτρου. Τα ως άνω πρόσωπα υποχρεούνται να δηλώσουν την έναρξη λειτουργίας του μετρητικού εξοπλισμού στην οικεία Διεύθυνση Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ενώ οι μεγάλοι χρήστες εξ αυτών (ΔΕΥΑ, Δήμοι, Βιομηχανίες, Συλλογικά αρδευτικά δίκτυα) υποχρεούνται να αποστέλλουν στις εν λόγω Διευθύνσεις και εντός του πρώτου δεκαήμερου του Νοεμβρίου κάθε έτους, τις μετρήσεις των ποσοτήτων που λαμβάνονται ετησίως από τις υπό διαχείρισή τους υδροληψίες.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ	ΟΝΟΜΑ ΜΕΤΡΟΥ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
OM04-07	<p>Απαγόρευση κατασκευής νέων υδροληπτικών έργων υπόγειων υδάτων (γεωτρήσεις, πηγάδια κ.λπ.) για νέες χρήσεις νερού καθώς και της επέκτασης αδειών υφιστάμενων χρήσεων νερού:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Σε περιοχές ΥΥΣ με κακή ποσοτική κατάσταση • Εντός των ζωνών των συλλογικών αρδευτικών δικτύων • Στις ζώνες προστασίας (I και II) των έργων υδροληψίας για άντληση πόσιμου ύδατος 	<p>Στα Υπόγεια Υδατικά Συστήματα (ΥΥΣ) που έχει προσδιορισθεί ότι βρίσκονται σε κακή ποσοτική κατάσταση, στις ζώνες των συλλογικών αρδευτικών δικτύων και στις ζώνες προστασίας των σημείων απόληψης πόσιμου νερού πρέπει να απαγορευτεί η εκτέλεση νέων γεωτρήσεων για να μην επιδεινωθεί περαιτέρω η κατάσταση και για να προστατεύονται τα ΥΥΣ. Από την απαγόρευση εξαιρούνται οι ειδικές περιπτώσεις με προτεραιότητα στη χρήση πόσιμου ύδατος και σε έργα που μπορεί να οδηγήσουν σε μετρήσιμη απομείωση των απολήψεων από το ΥΥΣ. Τα παραπάνω θα εξετάζονται και θα εγκρίνονται από τις αρμόδιες Διευθύνσεις Υδάτων με την υποβολή τεκμηριωμένης υδρογεωλογικής έκθεσης για απολήψεις κάτω από 10m³/ημέρα ή μελέτης για απολήψεις μεγαλύτερες από 10m³/ημέρα. Οι προδιαγραφές για τις προαναφερθείσες υδρογεωλογικές μελέτες και εκθέσεις θα καθοριστούν από τις συναρμόδιες αρχές υπό το συντονισμό της ΕΓΥ. Εντός των ζωνών των συλλογικών αρδευτικών δικτύων δύναται να χορηγείται άδεια ανόρυξης νέας γεώτρησης για την ενίσχυση των αναγκών του συλλογικού αρδευτικού δικτύου, για θερμοκήπια, για αντιπαγετική προστασία και άλλες χρήσεις πλην της άρδευσης.</p>
OMO4-08	<p>Προστασία επιφανειακών ΥΣ από τις άμεσες και τις έμμεσες απολήψεις μέσω των συσχετιζόμενων ΥΥΣ</p>	<p>Το παρόν μέτρο αφορά στα εσωτερικά επιφανειακά ΥΣ, ποτάμια και λιμναία.</p> <p>I. Επιτρέπεται νέα απόληψη και χρήση απευθείας επιφανειακού νερού από λιμναία και ποτάμια υδατικά συστήματα με τις ακόλουθες προϋποθέσεις:</p> <ol style="list-style-type: none"> i. Για ποτάμια ΥΣ κατά τη διαδικασία αδειοδότησης θα εξετάζεται η διατήρηση της απαιτούμενης ελάχιστης παροχής κατάντη για την προστασία του περιβάλλοντος και για την εξασφάλιση των ποσοτήτων για τις ανάγκες των κατάντη χρήσεων νερού. ii. Να καταρτιστεί πρόγραμμα απολήψεων για το μέσο υδρολογικό έτος και πρόγραμμα μείωσης των απολήψεων για την περίπτωση παρατεταμένης ξηρασίας για την τήρηση α) της κατώτατης στάθμης λίμνης και β) της ελάχιστης ως άνω παροχής για τα ποτάμια ΥΣ. iii. Σε περιπτώσεις άρδευσης, η απόληψη γίνεται από συλλογικά δίκτυα ή/και ομάδα παραγωγών <p>Εξαιρούνται οι λίμνες Βόλβη και Κορώνεια για τις οποίες δεν επιτρέπονται νέες απευθείας απολήψεις.</p> <p>II. Για απολήψεις από ΥΥΣ στα οποία υπάρχει συσχέτιση μεταξύ της στάθμης του υπόγειου υδροφορέα και αυτής των επιφανειακών ΥΣ και δεν εφαρμόζονται λοιπά μέτρα του Σχεδίου Διαχείρισης, καθορίζεται η υδραυλική επικοινωνία μεταξύ τους και οι μέγιστες δυνατές απολήψεις υπογείων υδάτων με την εκπόνηση ειδικών μελετών (υδραυλική- υδρολογική και υδρογεωλογική). Η Δ/ση Υδάτων καθορίζει τις περιοχές για τις οποίες κατά προτεραιότητα εκπονούνται οι μελέτες αυτές με βάση τα αναφερόμενα στο σχέδιο διαχείρισης, νέα στοιχεία για την κατάσταση των υδάτων που προκύπτουν από το δίκτυο παρακολούθησης και λοιπές σχετικές μελέτες και έρευνες, καθώς επίσης και τον αριθμό αιτήσεων για αδειοδότηση νέων έργων απολήψεων που έχει δεχτεί.</p> <p>Μέχρι την ολοκλήρωση των μελετών αυτών:</p> <ul style="list-style-type: none"> - για τις περιοχές εκατέρωθεν των λιμναίων υδατικών συστημάτων καθορίζεται ειδική ζώνη 250 m από την ακτογραμμή εντός της οποίας δεν επιτρέπεται η ανόρυξη νέων γεωτρήσεων. - για νέα λιμναία ΤΥΣ ή ΙΤΥΣ ή νέες απολήψεις από υφιστάμενα ΤΥΣ ή ΙΤΥΣ θα πρέπει στο στάδιο περιβαλλοντικής αδειοδότησης των σχετικών έργων να προβλέπονται σχετικές ρυθμίσεις και ιδίως για το II να υποβάλλονται από τον ενδιαφερόμενο φορέα οι αναφερόμενες ως άνω μελέτες. - για τα υφιστάμενα τεχνητά και ιδιαίτερος τροποποιημένα λιμναία υδατικά συστήματα, εφόσον στις αποφάσεις έγκρισης περιβαλλοντικών όρων των σχετικών έργων προβλέπονται τέτοιες ρυθμίσεις, διατηρούνται. <p>Εφόσον από τις διατάξεις προστασίας προστατευόμενων περιοχών (Εθνικό σύστημα προστατευόμενων περιοχών ως ν.3937/2011) επιβάλλονται αντίστοιχοι περιορισμοί ισχύουν οι αυστηρότερες προβλέψεις.</p> <p>Για την εφαρμογή του παρόντος και εφόσον δεν έχει καθορισθεί η ακτογραμμή βάσει της κείμενης νομοθεσίας, το όριο της ακτογραμμής ορίζεται βάσει των διαθέσιμων στοιχείων για την ανώτατη στάθμη της λίμνης από την αρμόδια Διεύθυνση Υδάτων.</p> <p>Το παρόν μέτρο στοχεύει στην προστασία των ΕΥΣ από την απομείωση του υδάτινου δυναμικού μέσω απευθείας άντλησης ή άντλησης από συσχετιζόμενα ΥΥΣ.</p>

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ	ΟΝΟΜΑ ΜΕΤΡΟΥ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟ ΤΕΧΝΗΤΟΥ ΕΜΠΛΟΥΤΙΣΜΟΥ ΥΠΟΓΕΙΩΝ ΥΣ		
OM05-01	Διερεύνηση των συνθηκών εφαρμογής τεχνητών εμπλουτισμών υπόγειων υδροφόρων συστημάτων ως μέσο ποσοτικής ενίσχυσης και ποιοτικής προστασίας των ΥΥΣ.	<p>Ο τεχνητός εμπλουτισμός των υπόγειων υδροφόρων αποτελεί βασικό εργαλείο για την αντιμετώπιση προβλημάτων ποσοτικής ή ποιοτικής υποβάθμισης των ΥΥΣ που προκαλούνται από πιέσεις στα υπόγεια νερά, όπως υπεραντλήσεις, ρυπάνσεις, κλπ. Πρόκειται για δράση με περιβαλλοντική διάσταση διότι αξιοποιεί τις φυσικές υπόγειες δεξαμενές που διαμορφώνονται στο υπέδαφος για αποθήκευση νερού καλής ποιότητας κατά τη χειμερινή περίοδο ώστε να είναι διαθέσιμες για χρήση κατά τη θερινή περίοδο των αυξημένων απαιτήσεων.</p> <p>Η εφαρμογή του τεχνητού εμπλουτισμού αποσκοπεί στην ποσοτική ενίσχυση και την ποιοτική αναβάθμιση των ΥΥΣ. Σημαντική είναι επίσης η συμβολή του στον περιορισμό και τη σταδιακή απώθηση του μετώπου θαλάσσιας διείσδυσης σε παράκτιους υδροφόρους ορίζοντες.</p> <p>Η αποτελεσματικότητα του τεχνητού εμπλουτισμού καθορίζεται από σειρά παραγόντων, όπως ο προσδιορισμός της αποθηκευτικής ικανότητας των υδροφόρων οριζόντων, η διαθεσιμότητα νερού εμπλουτισμού σε ικανή ποσότητα για τις ανάγκες της εφαρμογής και σε ποιότητα συμβατή και επιθυμητά καλύτερη από την ποιότητα του νερού του εμπλουτιζόμενου υπόγειου υδατικού συστήματος. Οι αναφερόμενες διαδικασίες τεχνητού εμπλουτισμού βασίζονται στην αξιοποίηση φυσικών νερών καλής ποιότητας και δε σχετίζονται με τον τεχνητό εμπλουτισμό που προβλέπεται στην ΚΥΑ 145116/2.2.2011 (ΦΕΚ Β' 354/8.3.2011).</p> <p>Για την εφαρμογή τεχνητού εμπλουτισμού απαιτείται η εκπόνηση ειδικής υδρογεωλογικής μελέτης όπου θα εξετάζονται το βάθος του υδροφόρου ορίζοντα, η ύπαρξη ή μη επάλληλων γεωλογικών στρωμάτων, η υδραυλική αγωγιμότητά τους, το βάθος του εμπλουτισμού και θα καθορίζονται ο σχεδιασμός και το πρόγραμμα εμπλουτισμού, η κατάλληλη μέθοδος και οι βέλτιστες διαδικασίες εφαρμογής. Οι τεχνικές προδιαγραφές των Υδρογεωλογικών Μελετών Τεχνητού Εμπλουτισμού θα καθορισθούν από την Ειδική Γραμματεία Υδάτων (ΕΓΥ).</p>
OM05-02	Δημιουργία Ενιαίου Μητρώου περιοχών διάθεσης επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων, είτε μέσω άρδευσης είτε μέσω τεχνητού εμπλουτισμού (ΦΕΚ Β' 354/08.03.2011)	<p>Με βάση το ισχύον θεσμικό πλαίσιο για την επαναχρησιμοποίηση των επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων, είτε μέσω άρδευσης, είτε μέσω τεχνητού εμπλουτισμού, η Διεύθυνση Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης γνωμοδοτεί μετά την υποβολή της μελέτης σχεδιασμού. Το μέτρο αφορά στη δημιουργία ενός μητρώου περιοχών διάθεσης, το οποίο θα περιλαμβάνει τα στοιχεία του φορέα υλοποίησης του έργου διάθεσης, τα βασικά τεχνικά χαρακτηριστικά, το ΥΣ που αφορά, καθώς επίσης τα τυχόν συμπληρωματικά μέτρα παρακολούθησης που έχουν τεθεί και στοιχεία μετρήσεων παρακολούθησης που ενδέχεται να έχουν ζητηθεί κατά τη διαδικασία αδειοδότησης και διατίθενται στη Δ/ση Υδάτων. Ο καθορισμός των πληροφοριών που θα πρέπει να περιλαμβάνονται στο μητρώο θα καθοριστούν από την ΕΓΥ σε συνεργασία με τις Δ/σεις Υδάτων. Τα μητρώο θα είναι στη διάθεση των αρμοδίων Υπηρεσιών ελέγχου της Περιφέρειας, έτσι ώστε να διευκολύνονται οι απαραίτητοι προβλεπόμενοι έλεγχοι των έργων αυτών.</p>
ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΣΗΜΕΙΑΚΕΣ ΠΗΓΕΣ ΑΠΟΡΡΙΨΕΩΝ		
OM06-01	Καθορισμός συνθηκών και προϋποθέσεων για τη σύνδεση βιομηχανιών στο δίκτυο αποχέτευσης/υποδοχή βιομηχανικών αποβλήτων σε ΕΕΛ	<p>Οι φορείς διαχείρισης των δικτύων αποχέτευσης και των ΕΕΛ θα πρέπει να εκδώσουν κανονισμούς λειτουργίας των δικτύων αποχέτευσης ή να αναθεωρήσουν υφιστάμενους, όπου θα καθορίζονται οι προϋποθέσεις σύνδεσης βιομηχανιών στο δίκτυο ή/και προϋποθέσεις για την υποδοχή βιομηχανικών αποβλήτων στις εγκαταστάσεις επεξεργασίας. Οι κανονισμοί αυτοί κοινοποιούνται στις Δ/σεις Υδάτων και στην ΕΓΥ, καθώς επίσης και στις αρμόδιες για τους σχετικούς ελέγχους υπηρεσίες της Περιφέρειας.</p>

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ	ΟΝΟΜΑ ΜΕΤΡΟΥ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
OM06-02	Δημιουργία θεσμικού πλαισίου αδειοδότησης βυτιοφόρων οχημάτων μεταφοράς λυμάτων	<p>Η ανάγκη για τη θέσπιση ενός ολοκληρωμένου νομοθετικού πλαισίου που θα διέπει την αδειοδότηση των βυτιοφόρων οχημάτων μεταφοράς αστικών λυμάτων, καθώς το υφιστάμενο νομοθετικό πλαίσιο δεν προβλέπει την υποχρέωση λήψης άδειας για την εκτέλεση εργασιών συλλογής και μεταφοράς αστικών λυμάτων. Σύμφωνα με παλαιότερη απόφαση του Υπ. Μεταφορών, η αδειοδότηση των βυτιοφόρων οχημάτων μεταφοράς βοθρολυμάτων απαιτούσε μόνο την έκδοση άδειας κυκλοφορίας, στην οποία καθορίζονταν μόνο θέματα κυκλοφορίας.</p> <p>Τα προβλήματα από τη μη ελεγχόμενη διαχείριση και την ανεξέλεγκτη απόρριψη των αστικών λυμάτων που μεταφέρονται από τα βυτιοφόρα σε προστατευόμενες περιοχές, σε βιοτόπους, σε υδατικά συστήματα, σε αγωγούς ομβρίων ή ακαθάρτων, σε χωματερές, σε χωράφια κτλ., λόγω έλλειψης μηχανισμού ελέγχου είναι σημαντικά.</p> <p>Το μέτρο αφορά στη δημιουργία κανονιστικού πλαισίου αδειοδότησης των βυτιοφόρων μεταφοράς λυμάτων το οποίο θα καθορίζει ειδικά μέτρα για τον εντοπισμό και έλεγχο των βυτιοφόρων. Ενδεικτικά αναφέρονται: σύστημα ηλεκτρονικής παρακολούθησης κάθε βυτιοφόρου, δημιουργία μητρώου αδειοδοτημένων βυτιοφορέων, πρόβλεψη για διασταύρωση με τις βιομηχανίες, πρόβλεψη για διεύρυνση του δικτύου των ελεγκτών (καθορισμός των αρμόδιων υπηρεσιών ελέγχου και επιβολής αυστηρών κυρώσεων για περιβαλλοντικές παραβάσεις, π.χ. προστίμων άμεσα εισπραχθέντων και κλιμάκωση αυτών με αφαίρεση άδειας και κατάσχεσης οχήματος), εμπλοκή των Δήμων, επιβεβαίωση διάθεσης των μεταφερόμενων λυμάτων σε ΕΕΛ.</p>
OM06-03	Προώθηση σχεδιασμού κεντρικών μονάδων επεξεργασίας γεωργοκτηνοτροφικών αποβλήτων	<p>Σε πρώτη φάση, προτείνεται η εκπόνηση οικονομοτεχνικών μελετών και μελετών σκοπιμότητας ανά Περιφερειακή Ενότητα με σκοπό τη διερεύνηση βιωσιμότητας κεντρικών μονάδων επεξεργασίας γεωργοκτηνοτροφικών αποβλήτων και την καταρχήν προσέγγιση της χωροθέτησής τους, ώστε στη συνέχεια να καταστεί δυνατή η δρομολόγηση κατασκευής τους.</p>
OM06-04	Κατάρτιση μητρώου πηγών ρύπανσης (εκπομπές, απορρίψεις και διαρροές)	<p>Σύμφωνα με την 1η παράγραφο του Άρθρου 5 «Κατάλογος εκπομπών, απορρίψεων και διαρροών» της ΚΥΑ 51354/2641/Ε103/24.11.2010 (ΦΕΚ Β' 1909/8.12.2010): Οι Διευθύνσεις Υδάτων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, «<i>με βάση τις πληροφορίες που συλλέγονται σύμφωνα με τα Άρθρα 5 και 11 του Π.Δ. 51/2007, τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 166/2006 και άλλα διαθέσιμα δεδομένα, κατάρτιζον για κάθε περιφέρεια λεκάνης απορροής ποταμού ή μέρος της περιφέρειας αυτής που βρίσκεται μέσα στα διοικητικά τους όρια, κατάλογο, συμπεριλαμβανομένων τυχόν χαρτών, των εκπομπών, απορρίψεων και διαρροών για όλες τις ουσίες προτεραιότητας και όλους τους ρύπους που εκτίθενται στο μέρος Α του παραρτήματος Ι της παρούσας απόφασης, συμπεριλαμβανομένων των συγκεντρώσεών τους στα ιζήματα και τους ζώντες οργανισμούς, κατά περίπτωση.</i>»</p> <p>Ειδικότερα, στο πλαίσιο της κατάρτισης του καταλόγου εκπομπών, απορρίψεων και διαρροών προτείνεται η δημιουργία μητρώου πηγών ρύπανσης που να περιλαμβάνει:</p> <ol style="list-style-type: none"> α) την καταγραφή των εγκαταστάσεων, δραστηριοτήτων και χρήσεων που αποτελούν πηγές έκλυσης ουσιών προτεραιότητας και ειδικών ρύπων και την κατάρτιση σχετικού μητρώου, β) την περιγραφή των αποβλήτων που απορρίπτονται τακτικά από συγκεκριμένες πηγές, συνοδευόμενη από χημική ανάλυση των αποβλήτων αυτών, γ) την έκδοση εγκυκλίων και λοιπών ενημερωτικών δράσεων για το προσωπικό των αρμόδιων υπηρεσιών αδειοδότησης και ελέγχου και δ) την επικαιροποίηση των σχετικών αδειών σε διάφορες εγκαταστάσεις. <p>Το μητρώο θα περιλαμβάνει τον κατάλογο εκπομπών, απορρίψεων και διαρροών για όλες τις ουσίες προτεραιότητας και όλους τους ρύπους που εκτίθενται στο Παράρτημα Ι της ΚΥΑ 51354/2641/Ε103/24.11.2010 σε συμφωνία με τις διατάξεις του Άρθρου 5 της εν λόγω ΚΥΑ.</p> <p>Στο μητρώο αυτό καταχωρούνται οι δυνητικές πηγές ρύπανσης και το ίδιο αποτελεί τη βάση για την κατάρτιση σχεδίου δράσης μείωσης των ανωτέρω ουσιών. Στο πλαίσιο αυτού του μέτρου θα πρέπει να διερευνηθεί αν οι αυξημένες συγκεντρώσεις ορισμένων ουσιών οφείλονται σε ανθρωπογενή αίτια ή σε φυσικές διεργασίες.</p> <p>Επιπλέον, το μητρώο θα συνδράμει τις αδειοδοτούσες αρχές να εντοπίσουν το σύνολο των υπόχρεων εγκαταστάσεων και να προχωρήσουν στην τροποποίηση, όπου είναι απαραίτητο, των περιβαλλοντικών αδειών και λοιπών σχετικών απαιτήσεων που απορρέουν από τη νομοθεσία.</p>

ΣΧΕΔΙΟ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΤΩΝ ΛΕΚΑΝΩΝ ΑΠΟΡΡΟΗΣ ΠΟΤΑΜΩΝ ΤΟΥ ΥΔΑΤΙΚΟΥ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΟΣ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ
Ειδικό Σχέδιο Διαχείρισης Υπολεκάνης Πρεσπών της ΛΑΠ Πρεσπών (GR01)

Περιληπτικό κείμενο

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ	ΟΝΟΜΑ ΜΕΤΡΟΥ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
OM06-05	Εξειδίκευση κριτηρίων αδειοδότησης νέων/επέκτασης υφιστάμενων μονάδων υδατοκαλλιέργειας	Σε ΥΣ που η κατάστασή τους χαρακτηρίζεται ως κατώτερη της καλής, θα πρέπει κατά τη διαδικασία αδειοδότησης νέων μονάδων ή επέκτασης υφιστάμενων μονάδων υδατοκαλλιέργειας να αποδεικνύεται ότι στην άμεση περιοχή εγκατάστασης της μονάδας, η κατάσταση των υδάτων, σύμφωνα με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ, είναι καλή. Η ταξινόμηση του ΥΣ σε κατάσταση κατώτερη της καλής τεκμαίρεται από το Σχέδιο Διαχείρισης και από τα αποτελέσματα του εθνικού προγράμματος παρακολούθησης των νερών της ΚΥΑ Αριθμ. οικ. 140384/19.08.2011 (ΦΕΚ Β' 2017/9.9.2011), το οποίο βρίσκεται σε εξέλιξη
OM06-06	Εξειδίκευση διαδικασίας ελέγχου και καθορισμού ζωνών για τις ιχθυοκαλλιέργειες εσωτερικών υδάτων	Αναφέρεται στην κατάρτιση ειδικών προδιαγραφών και την έκδοση κανονιστικής πράξης για τον καθορισμό ζωνών ανάπτυξης ιχθυοκαλλιέργειας εσωτερικών υδάτων, εφαρμογή ελέγχων της λειτουργίας (συχνότητα, ένταση, υποδομές, απόβλητα), επιβολή κυρώσεων και προστίμων για τη μη τήρηση των περιβαλλοντικών όρων ή / και τη μη αδειοδοτημένη λειτουργία. Απαιτείται η συνεργασία της ΕΓΥ με τις αρμόδιες υπηρεσίες του ΥΠΑΑΤ, καθώς επίσης και τις αρμόδιες αρχές περιβαλλοντικής αδειοδότησης.
OM06-07	Εκσυγχρονισμός εθνικής νομοθεσίας περί διαχείρισης λυμάτων και βιομηχανικών αποβλήτων	Η Υπουργική Απόφαση Ε1β/221/1965 περί διάθεσης λυμάτων και βιομηχανικών αποβλήτων και οι μετέπειτα τροποποιήσεις της, αποτελούσε και αποτελεί, σε μεγάλο βαθμό, ακόμα και σήμερα, το βασικό θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη διάθεση λυμάτων και υγρών βιομηχανικών και αστικών αποβλήτων. Η ΥΑ Ε1β/221/25.11.1965 χαρακτηρίστηκε ως ένα πρωτοποριακό θεσμικό πλαίσιο για την εποχή της, το οποίο ωστόσο δεν καλύπτει σήμερα τη σύγχρονη περιβαλλοντική πολιτική. Ήδη με την ΚΥΑ 145116/02.02.2011 καταργούνται οι σχετικές ρυθμίσεις των Άρθρων 2, 7, 8, 12 και 14 της Υγειονομικής Διάταξης αριθ. Ε1β/221/25.11.1965 (Β' 138/24.02.1965), όπως αυτή είχε τροποποιηθεί και ισχύει, ενώ στο Άρθρο 59 του ν.4042/13.02.2012 περιγράφεται η καθολική της κατάργηση, η οποία ωστόσο ενέχει ασάφειες ως προς ενδεχόμενο νομικό κενό. Συναξιολογώντας τα ανωτέρω προτείνεται η θέσπιση ενός σύγχρονου νομικού πλαισίου για τη διαχείριση υγρών αποβλήτων.
OM06-08	Διαμόρφωση κανονιστικού πλαισίου/κατευθύνσεων για την παρακολούθηση της ποιότητας νερού στις μονάδες υδατοκαλλιέργειών	Στο πλαίσιο της περιβαλλοντικής αδειοδότησης σύμφωνα με το ν. 1650/86, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με το ν. 3010/2002, καθώς και της προστασίας και διαχείρισης υδάτων σύμφωνα με το ν.3199/2003 και του π.δ. 51/2007 προβλέπεται ο συστηματικός έλεγχος της ποιότητας των νερών στις Μονάδες των υδατοκαλλιεργειών. Στο πλαίσιο αυτό προτείνεται η έκδοση κατευθυντήριων γραμμών που θα καθορίζει τις παραμέτρους των υδάτων και του ιζήματος που θα πρέπει να παρακολουθούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα στις μονάδες υδατοκαλλιεργειών των παράκτιων και εσωτερικών υδάτων με στόχο την προστασία και τη διατήρηση της κατάστασης των ΥΣ. Οι αρμόδιες Υπηρεσίες για την έκδοση των Αποφάσεων Περιβαλλοντικών Όρων και των αδειών χρήσης νερού συνήθως εφαρμόζουν την αρ. 46399/1352/27.6.1986 ΚΥΑ "απαιτούμενη ποιότητα των επιφανειακών νερών που προορίζονται για : «πόσιμα», «κολύμβηση», «διαβίωση ψαριών σε γλυκά νερά» και «καλλιέργεια και αλιεία οστρακοδερμων», μέθοδοι μέτρησης, συχνότητα δειγματοληψίας και ανάλυση των επιφανειακών νερών που προορίζονται για πόσιμα, σε συμμόρφωση με τις οδηγίες του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων 75/440/ΕΟΚ, 76/160/ΕΟΚ, 78/659/ΕΟΚ, 79/923/ΕΟΚ και 79/869/ΕΟΚ" παρόλο που δεν αφορά στη διαβίωση ψαριών στη θάλασσα. Επίσης, έχει παρατηρηθεί ότι οι Αποφάσεις που εκδίδονται δεν περιλαμβάνουν ενιαίους όρους ως προς την παρακολούθηση των παραμέτρων για το σύνολο των μονάδων. Σημειώνεται η κατάργηση της οδηγίας 78/659/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 18ης Ιουλίου 1978, περί της ποιότητας των γλυκών υδάτων που έχουν ανάγκη προστασίας ή βελτιώσεως για τη διατήρηση της ζωής των ιχθύων, καθώς και της οδηγίας 79/923/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 30ής Οκτωβρίου 1979, περί της απαιτούμενης ποιότητας των υδάτων για οστρακοειδή, δεκατρία (13) έτη μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ (ως άρθρο 22 αυτής). Σήμερα ισχύουν η Οδηγία 2006/113/ΕΚ, περί της απαιτούμενης ποιότητας των υδάτων (παράκτιων –υφάλμυρων) για τα οστρακοειδή και η Οδηγία 2006/44/ΕΚ, περί της ποιότητας των γλυκών υδάτων που έχουν ανάγκη προστασίας ή βελτιώσεως για τη διατήρηση της ζωής των ιχθύων. Τα ποιοτικά πρότυπα των υδάτων οστρακοειδών, αναφέρονται στο Παράρτημα Ι της Οδηγίας 2006/113/ΕΚ. Τα ποιοτικά πρότυπα των γλυκών υδάτων, αναφέρονται στα Παραρτήματα της Οδηγίας 2006/44/ΕΚ, ενώ αναφέρεται και στις δύο οδηγίες και η ελάχιστη συχνότητα της δειγματοληψίας για κάθε περίπτωση.

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ	ΟΝΟΜΑ ΜΕΤΡΟΥ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΔΙΑΧΥΤΕΣ ΠΗΓΕΣ ΡΥΠΑΝΣΗΣ		
OM07-01	Σταδιακή, επιλεκτική μετατροπή συμβατικών καλλιεργειών σε βιολογικές	Ενθάρρυνση και υποστήριξη (τεχνική & επιστημονική) παραγωγών που εφαρμόζουν συμβατικές καλλιεργητικές τεχνικές στη μετατροπή των καλλιεργειών τους σε βιολογικές, κατά προτεραιότητα στις ευπρόσβλητες περιοχές της 91/676/ΕΟΚ.
OM07-02	Εκσυγχρονισμός θεσμικού πλαισίου διαχείρισης ιλύος από εγκαταστάσεις επεξεργασίας αστικών λυμάτων με έμφαση στη διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής και στην αναθεώρηση των ποιοτικών χαρακτηριστικών της εφαρμοζόμενης ιλύος	Η αγροτική επαναχρησιμοποίηση της ιλύος, υπόκειται στις διατάξεις της Οδηγίας 86/278/ΕΚ, η οποία εντάχθηκε στο Εθνικό Δίκαιο μέσω της ΚΥΑ 80568/4225/18.07.1991 και τροποποιήθηκε με την ΚΥΑ 114218/27.10.1997 (ΦΕΚ Β'1016/17.11.1997). Τον Ιανουάριο του 2012 ολοκληρώθηκε η δημόσια διαβούλευση και έχει συνταχθεί το Σχέδιο της ΚΥΑ με τίτλο «Μέτρα, όροι και διαδικασίες για τη χρησιμοποίηση της ιλύος που προέρχεται από επεξεργασία οικιακών και αστικών λυμάτων, καθώς και ορισμένων υγρών αποβλήτων, σε συμμόρφωση προς τις διατάξεις της οδηγίας 86/278/ΕΟΚ του Συμβουλίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων». Το σχέδιο ΚΥΑ εκσυγχρονίζει και επεκτείνει το πεδίο εφαρμογής της 80568/4225/18.07.1991 ΚΥΑ και στοχεύει στη μεγιστοποίηση της αξιοποίησης της ιλύος και συγκεκριμένα στην αύξηση των δυνατοτήτων χρησιμοποίησης της ιλύος με τη μορφή εδαφοβελτιωτικού στη γεωργία, τη δασοπονία, το αστικό και περιαστικό πράσινο και τις αναπλάσεις χώρων. Προτείνεται η υιοθέτηση ενός σύγχρονου θεσμικού πλαισίου που θα προωθήσει τη βιωσιμότητα κατά τη διαχείριση της ιλύος και τη μείωση των ποσοτήτων που διατίθενται σε ΧΥΤΑ.
OM07-03	Ανάπτυξη εξειδικευμένων εργαλείων για την Ορθολογική Χρήση Λιπασμάτων και Νερού	Διερεύνηση ανάπτυξης εργαλείων για τον καθορισμό λιπαντικής αγωγής στα πρότυπα του προγράμματος «Καταγραφή των Θρεπτικών Στοιχείων, των Βαρέων Μόταλλων και των Υδροδυναμικών Ιδιοτήτων των Εδαφών για την Ορθολογική Χρήση Λιπασμάτων και Νερού και Παραγωγή Προϊόντων Ασφάλειας» της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης για εφαρμογή στις ευπρόσβλητες ζώνες νιτρορρύπανσης της 91/676/ΕΟΚ.
ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΑΡΝΗΤΙΚΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΚΩΝ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΑΠΟ ΥΔΡΟΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΕΣ ΑΛΛΟΙΩΣΕΙΣ		
OM08-01	Προσδιορισμός επιλεγμένων περιοχών λήψης φερτών υλικών για τις ανάγκες τεχνικών έργων	Το μέτρο σκοπεύει να αντιμετωπίσει με ορθολογικό και φιλικό προς το περιβάλλον τρόπο ένα από τα κύρια προβλήματα αυθαίρετων χρήσεων και παρεμβάσεων σε ΥΣ σε όλη τη χώρα με στόχο την αντιμετώπιση των υδρομορφολογικών πιέσεων που υφίστανται. Για το σκοπό αυτό υλοποιούνται τα παρακάτω: Α) Προσδιορισμός περιοχών συγκέντρωσης φερτών κατά μήκος της ευρείας κοίτης των ΥΣ και της παρόχθιας ζώνης των λιμνών. Β) Εκτίμηση διαθέσιμων ποσοτήτων αδρανών ανά περιοχή. Γ) Οικολογική αξιολόγηση ανά περιοχή με έμφαση στους τύπους φυσικών οικοτόπων (δομή, κατάσταση διατήρησης), στα είδη χλωρίδας (πωύδη, θαμνώδη και δενδρώδη με έμφαση στα δενδρώδη σε καλή κατάσταση διατήρησης) και στα ενδιαίτηματα ειδών πανίδας. Δ) Ιεράρχηση περιοχών συγκέντρωσης, ως προς τη δυνατότητα απόληψης υλικών, λαμβάνοντας υπόψη τα υδρομορφολογικά χαρακτηριστικά των ΥΣ και την προαναφερθείσα οικολογική αξιολόγηση. Οι αρμόδιες Περιφέρειες θα καθορίσουν, σε συνεργασία με τις ΔΥΑΠ, τις ΛΑΠ για τις οποίες απαιτείται κατά προτεραιότητα η εκπόνηση τέτοιων μελετών. Οι μελέτες θα γίνουν με ευθύνη της αρμόδιας Περιφέρειας. Στόχος του μέτρου είναι η διαχείριση της στερεοπαροχής και η ρύθμιση της απόληψης υλικών από την κοίτη ρεμάτων, ποταμών και λιμνών με τρόπο ώστε αφενός να διαφυλάσσεται η αειφορική εκμετάλλευση αυτού του πόρου και αφετέρου να εξασφαλίζεται η μέγιστη δυνατή προστασία στα οικοσυστήματα που αναπτύσσονται στα σχετικά υδατικά συστήματα και να εξασφαλίζεται η προστασία των ακτών από διάβρωση.
OM08-02	Προσδιορισμός της κατώτατης στάθμης λιμνών	Προτείνεται η εκπόνηση μελέτης για τα λιμναία ΥΣ (φυσικά, ΙΤΥΣ και ΤΥΣ) που περιλαμβάνονται στα Σχέδια Διαχείρισης του ΥΔ, προκειμένου να οριστεί η κατώτατη στάθμη τους. Θα πρέπει να ληφθούν υπόψη: • οι απαιτήσεις σε περιοδικές μεταβολές της ζώνης αποξήρανσης και επαναπλημμύρισης, οι οποίες απαιτούνται για τη διαβίωση των υδρόβιων οργανισμών, της παρόχθιας βλάστησης και της εξαρτώμενης πανίδας, • οι απαιτήσεις σε αποθήκευση νερού, το οποίο προορίζεται για χρήσεις (λαμβάνοντας υπόψη και τη δυνατότητα εξασφάλισης αποθεμάτων ασφαλείας για χρήση σε περίοδο ξηρασίας), • η διασφάλιση κατά το δυνατόν των επιθυμητών χρήσεων στην παρόχθια ζώνη,

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΕΤΡΟΥ	ΟΝΟΜΑ ΜΕΤΡΟΥ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
		<ul style="list-style-type: none"> η αποφυγή δημιουργίας ανθυγιεινών και αντιαισθητικών συνθηκών λόγω της δημιουργίας υδατοσυλλογών στη ζώνη επάλλαξης, στις οποίες εγκαθίστανται σηπτικές συνθήκες ή ευνοείται η ανάπτυξη εντόμων, <p>Επίσης, θα πρέπει να αντιμετωπίζονται τα εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> η πληρέστερη και ταχύτερη δυνατή αποστράγγιση της ζώνης επάλλαξης κατά τις περιοδικές μεταβολές στάθμης, μη υποβιβασμός της στάθμης χαμηλότερα από την κατωτάτη στάθμη, η κατά το δυνατόν συντομότερη ανάκαμψη της λίμνης σε περίπτωση που η στάθμη της υποβιβαστεί κάτω από την κατωτάτη. <p>Η ΕΓΥ θα διαμορφώσει τις κατάλληλες κατευθυντήριες οδηγίες/ προδιαγραφές έως το 2015.</p>
ΕΙΔΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΟΥΣΙΕΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΟΥΣΙΕΣ		
OM10-01	Εξειδίκευση των ορίων εκπομπής και συγκέντρωσης ρύπων σε επίπεδο λεκάνης απορροής για τις ουσίες προτεραιότητας και τους άλλους ρύπους της ΚΥΑ 51354/2641/Ε103/2010 καθώς επίσης και για τις ΦΣΧ μεταβλητές σε σχέση με τις απαιτήσεις του περιβάλλοντος.	<p>Στόχο του μέτρου αποτελεί ο καθορισμός εξειδικευμένων ορίων εκπομπής και συγκέντρωσης για τις ουσίες προτεραιότητας και άλλους ρύπους που επηρεάζουν τα επιφανειακά ύδατα, λαμβάνοντας υπόψη:</p> <ol style="list-style-type: none"> Την ισχύουσα εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία Τη συμπεριφορά των ουσιών αυτών στις συνθήκες που επικρατούν στην περιοχή στην οποία καταλήγουν (προσρόφηση, απορρόφηση, κροκίδωση, δημιουργία αδιάλυτων συμπλόκων κ.λπ.). Την προσαρμογή των οργανισμών της περιοχής στις εν λόγω ουσίες και στα προϊόντα της αποδόμησής τους. Τη συσχέτιση με περιοχές προστασίας ως προς το πόσιμο νερό και νερά στα οποία ασκείται αλιεία και εκτροφή οστρακοειδών ή άλλων υδρόβιων οργανισμών που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση. <p>Οι Οριακές Τιμές Εκπομπών θα αποτελούν μέγιστες τιμές τις οποίες θα πρέπει να ικανοποιούν σε κάθε περίπτωση τα υγρά απόβλητα των βιομηχανικών και λοιπών δραστηριοτήτων που αναπτύσσονται εντός της λεκάνης απορροής. Σε πρώτη φάση οι Δ/σεις Υδάτων θα πρέπει να καθορίσουν τις λεκάνες απορροής που αποτελούν προτεραιότητα για τις περιοχές τους και στη συνέχεια να κοστολογήσουν τις δράσεις που απαιτούνται ώστε, στην επόμενη διαχειριστική περίοδο, να υλοποιηθούν οι κατάλληλες μελέτες και έρευνες.</p>
ΜΕΤΡΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΑΠΟ ΕΠΕΙΣΟΔΙΑ ΡΥΠΑΝΣΗΣ ΟΦΕΙΛΟΜΕΝΑ ΣΕ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ/ΑΚΡΑΙΑ ΦΥΣΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ		
OM11-01	Ενίσχυση της συνέργειας του Σχεδίου διαχείρισης υδάτων με τα ΣΑΤΑΜΕ εγκαταστάσεων που εντάσσονται στις οδηγίες IPPC και SEVESO	<p>Κατάρτιση Σχεδίου Αντιμετώπισης Τεχνολογικών Ατυχημάτων Μεγάλης Έκτασης (ΣΑΤΑΜΕ) το οποίο θα περιλαμβάνει τον τρόπο προστασίας των ΥΣ από σημαντικές διαρροές και ατυχήματα και ιδιαίτερα των ΥΣ που περιλαμβάνονται στο Μητρώο Προστατευόμενων Περιοχών αλλά και τρόπους αντιμετώπισης τέτοιων φαινομένων με σκοπό την προστασία των οικοσυστημάτων (π.χ. περιοχές δικτύου NATURA 2000) και της ανθρώπινης υγείας (συστήματα που χρησιμοποιούνται ή προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση). Ειδικά για τις μονάδες που συγκαταλέγονται στις μονάδες υψηλού κινδύνου σύμφωνα με την οδηγία SEVESO, θα πρέπει στο Εσωτερικό Σχέδιο Αντιμετώπισης Τεχνολογικών Ατυχημάτων Μεγάλης Έκτασης (ΣΑΤΑΜΕ) τους να περιλαμβάνονται κατ' ελάχιστο τα ακόλουθα:</p> <ul style="list-style-type: none"> Τα ΥΣ στην πληττόμενη περιοχή, τα οποία θα πρέπει είναι εμφανή ως σημεία ενδιαφέροντος κατά τον καθορισμό των Ζωνών Προστασίας (και στους σχετικούς χάρτες) Καθορισμός τρόπου άμεσης ενημέρωσης (κινητοποίησης στην περίπτωση σοβαρού περιστατικού) των οικείων Υπηρεσιών Υδάτων της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και της Περιφέρειας για τη διαχείριση και προστασία του αντίστοιχου ΥΣ. Αντίστοιχες τροποποιήσεις ενδέχεται να απαιτηθούν στα εξωτερικά σχέδια έκτακτης ανάγκης (ΣΑΤΑΜΕ) όπου καθορίζονται τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται έξω από τη μονάδα στην οποία αποθηκεύονται ή διατηρούνται επικίνδυνες ουσίες. Τα ΣΑΤΑΜΕ σε εφαρμογή του Γενικού Σχεδίου Πολιτικής Προστασίας επανεξετάζονται, δοκιμάζονται, αναθεωρούνται και εκσυγχρονίζονται κάθε τρία χρόνια και σε κάθε περίπτωση όπου συμβεί σημαντική αλλαγή στη λειτουργία της εγκατάστασης ή όπως ορίζουν οι σχετικές οδηγίες της Γενικής Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας. Αρμόδιες για τη σύνταξη των ΣΑΤΑΜΕ σε επίπεδο Αποκεντρωμένης Διοίκησης είναι οι Δ/σεις Πολιτικής Προστασίας οι οποίες καταρτίζουν ένα ενιαίο Σχέδιο για κάθε Αποκεντρωμένη Διοίκηση το οποίο εξειδικεύεται σε επίπεδο Περιφέρειας εντός διοικητικών ορίων κάθε Π.Ε.

Για την Υπολεκάνη Πρεσπών προτείνεται η εφαρμογή έντεκα (11) Συμπληρωματικών Μέτρων εκ των οποίων τα έξι (6) αφορούν στα οριζόντια συμπληρωματικά μέτρα που εφαρμόζονται στο σύνολο του ΥΔ 09.

Τα Συμπληρωματικά Μέτρα του Προγράμματος Μέτρων της Υπολεκάνης Πρεσπών, παρουσιάζονται στον Πίνακα που ακολουθεί:

Κωδικός	Ονομασία μέτρου	Συνοπτική Περιγραφή μέτρου
Έλεγχος απολήψεων		
ΣΜ08-010	Μελέτη αρδευτικού δικτύου Πρεσπών	<p>Σύνταξη μελέτης που αφορά στη μετατροπή του υφιστάμενου ανοιχτού δικτύου άρδευσης, έκτασης 16.500 στρεμμάτων, περίπου, σε κλειστό αρδευτικό δίκτυο, ανατολικά της Μικρής λίμνης Πρεσπών. Εν εξελίξει διαγωνισμός μελέτης, με χρονοδιάγραμμα του Φακέλου του Έργου 20 μήνες.</p> <p>Το επιφανειακό αρδευτικό δίκτυο καταλαμβάνει συνολική αρδευόμενη έκταση μικρότερη από το σύνολο των καλλιεργούμενων εκτάσεων και έχει συνήθη περίοδο λειτουργίας 100 ημέρες. Από αυτά 800 στρέμματα, περίπου, αρδεύονται με αυλάκια ή κατάκλυση από το ρέμα Αγ. Γερμανού και τα υπόλοιπα από εγκαταστάσεις που αντλούν νερό από τη λίμνη Μικρή Πρέσπα.</p> <p>Το αρδευτικό δίκτυο λειτουργεί με σύστημα ανοικτών διωρύγων και μεριστών (δεξαμενών). Η ευθύνη λειτουργίας και συντήρησης του δικτύου ανήκει στον ΤΟΕΒ Πρεσπών.</p> <p>Οι λόγοι αντικατάστασης και εκσυγχρόνισης των υποδομών του επιφανειακού δικτύου με δίκτυο στάθμης άρδευσης, λόγω περιβαλλοντικών επιπτώσεων στην περιοχή των Πρεσπών συνοψίζονται στα εξής:</p> <ul style="list-style-type: none"> • μείωση της στάθμης της λίμνης της Μικρής Πρέσπας, • αυξημένα ρυπαντικά φορτία γεωργικής προέλευσης, • αυξημένη κατανάλωση υδατικών πόρων, • αυξημένη διάβρωση των εδαφών, • αυξημένη κατανάλωση ενέργειας και συνεπώς οικονομική επιβάρυνση των παραγωγών <p>και στοχεύουν στην αντιμετώπιση προβλημάτων με τον καλύτερο περιβαλλοντικά τρόπο με παράλληλη στήριξη των παραγωγών, την προώθηση περιβαλλοντικών πρωτοβουλιών και δράσεων και την καλύτερη διαχείριση των υδατικών πόρων και καλλιεργειών.</p>
Έργα έρευνας, ανάπτυξης και επίδειξης (βέλτιστων πρακτικών)		
ΣΜ16-040	SSM Nature: Innovative space satellite monitoring of the environmental natural resources of cross-border area Greece-Albania (Region of Western Macedonia)	<p>Το έργο αποσκοπεί στην καθιέρωση μιας καινοτόμου και ταυτόχρονα οικονομικά αποδοτικής μεθόδου για την παρακολούθηση των φυσικών πόρων στα σύνορα Ελλάδας-Αλβανίας μέσω της μελέτης των περιβαλλοντικών μεταβολών και της σχέσης του τρίπτυχου ανθρώπινες δραστηριότητες-άγρια ζωή-φύση. Περιλαμβάνει δορυφορική παρακολούθηση των υδατικών πόρων για τον εντοπισμό ρύπανσης - χωρίς βέβαια να περιορίζεται μόνο σε αυτό. Στην περιοχή παρακολούθησης περιλαμβάνονται και οι λίμνες Πρέσπες και Καστοριάς.</p> <p>Ένας από τους στόχους του είναι και η αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης σε σχέση με τη ρύπανση των υδάτων.</p>
Λοιπά μέτρα		
ΣΜ17-010	Περαιτέρω διερεύνηση ως προς τις μετρήσεις και τα αίτια υπερβάσεων χημικών ουσιών που καταγράφονται στις λίμνες Μικρή και	<p>Το μέτρο αφορά σε διερεύνηση ως προς τις μετρήσεις και τα αίτια της υπέρβασης χημικών ουσιών (ειδικότερα φώσφορος, μολυβδένιο, σελήνιο, χαλκός, νικέλιο, οργανοφωσφορικά και οργανοχλωριωμένα εντομοκτόνα και τριαζίνες) που καταγράφονται στο ΥΣ προκειμένου για τη σαφή σύνδεση πίεσης -κατάστασης- μέτρου αντιμετώπισης. Ενδεικτικά, θα διερευνηθούν :</p> <p>1) τυχόν φυσικές διεργασίες παραγωγής του κάθε ρύπου από</p>

Κωδικός	Ονομασία μέτρου	Συνοπτική Περιγραφή μέτρου
	Μεγάλη Πρέσπα	γεωλογικούς σχηματισμούς της συγκεκριμένης περιοχής με περαιτέρω μετρήσεις, καθώς και την εκπόνηση ειδικής Γεωχημικής – Υδρογεωλογικής μελέτης. 2) η συμβολή των ρύπων του ιζήματος της λίμνης, με 3 σειρές δειγματοληψίες στη διάρκεια ενός έτους, σε 3 τουλάχιστον θέσεις και αναλύσεις για τους παραπάνω ρύπους.
ΣΜ17-060	Βυθομέτρηση της λίμνης Μικρής Πρέσπας	Η βυθομέτρηση της λίμνης Μικρής Πρέσπας, αποτελεί ένα συμπληρωματικό εργαλείο διαχείρισης, το οποίο θα διευκολύνει τη λήψη αποφάσεων της Επιτροπής Διαχείρισης Υγροτόπου (ΕΔΥ) του ΦΔΕΔΠ. Η ΕΔΥ είναι συμβουλευτική επιτροπή του ΔΣ του ΦΔΕΔΠ και σκοπός της είναι η παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης και γνωματεύσεων στο Δ.Σ. του Φορέα Διαχείρισης του Εθνικού Πάρκου Πρεσπών σε θέματα που αφορούν στη διαχείριση των νερών, της υγροτοπικής βλάστησης και της ορνιθοπανίδας, στην εφαρμογή των διαχειριστικών μέτρων που αναφέρονται στο Σχέδιο-Οδηγό Αποκατάστασης και Διατήρησης των Υγρών Λιβαδιών (2007-2012), όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στο Σχέδιο Διαχείρισης του Ε.ΠΑ.Π. (Ιούλιο 2011), στην προώθηση προτάσεων προστασίας του περιβάλλοντος, καθώς και σε θέματα που αφορούν στη διασυνοριακή συνεργασία στους παραπάνω τομείς. Η βυθομέτρηση της λίμνης Μικρή Πρέσπα θα αποτελέσει ένα απαραίτητο εργαλείο κατ' αρχήν για τον καλύτερο υπολογισμό του υδατικού ισοζυγίου της λίμνης και συνεπώς θα συμβάλλει στην ορθότερη διαχείριση των νερών της. Η βυθομέτρηση παράλληλα θα συμβάλλει στην καλύτερη διαχείριση της υδρόβιας βλάστησης και ιδιαίτερα των καλαμιώνων και των υγρών λιβαδιών, δηλαδή των δύο εξαιρετικά σημαντικών οικοτόπων για το φώλιασμα και διατροφή των απειλούμενων υδρόβιων πουλιών, π.χ. Πελεκάνοι, λαγγόνες, ερωδιοί αλλά και τα ενδημικά ψάρια. Τέλος, η βυθομέτρηση της Μικρής Πρέσπας θα πραγματοποιηθεί συμπληρωματικά με τη βυθομέτρηση της Μεγάλης Πρέσπας που είχε πραγματοποιηθεί στο παρελθόν (ΙΓΜΕ, πρόγραμμα ΙΑΕΑ (International Atomic Energy Agency, 2000- 2002)).
ΣΜ17-070	Μελέτη Υδρογεωλογικών χαρακτηριστικών της Ζώνης Α1 του Ε.ΠΑ.Π.	Το υπόεργο αφορά στην εκπόνηση υδρογεωλογικής μελέτης της Ζώνης Α1 (Περιοχή Απόλυτης Προστασίας της Φύσης, περιοχή Σλάτινας Λαιμού – Οπάγιας) του Εθνικού Πάρκου Πρεσπών, η οποία θα συμβάλλει στην κατανόηση της φυσικής ροής του νερού και στη βελτίωση και τη διαχείριση της λίμνης Μικρή Πρέσπα. Η αναγκαιότητα του συγκεκριμένου υποέργου πηγάζει από την έλλειψη ολοκληρωμένης επιστημονικής γνώσης για την υδρογεωλογία της περιοχής μεταξύ των δύο λιμνών. Σύμφωνα με την ήδη υπάρχουσα μελέτη με τίτλο «Μελέτη υδρολογίας, Μελέτη εκσυγχρονισμού θυροφράγματος Κούλας και Μελέτη Διαχείρισης Στάθμης Λίμνης Μικρής Πρέσπας, Α' Φάση». Καραβοκύρης Ι. και Συνεργάτες Σύμβουλοι Μηχανικοί Ε.Π.Ε.. Ιούλιος 2003, είναι γνωστό ότι εκτός από την υπερχειλίση της Μικρής Πρέσπας στη Μεγάλη, υπάρχουν και υπόγειες διαφυγές από τη λωρίδα γης ανάμεσα στις δύο λίμνες, καθώς υπάρχει διαφορετικό υψόμετρο (και συνεπώς διαφορά υδραυλικού δυναμικού) ενώ και το έδαφος αποτελείται από γεωλογικά κορήμματα. Η προτεινόμενη μελέτη αποτελεί βασικό εργαλείο διαχείρισης για την Επιτροπή Διαχείρισης Υγροτόπου (Ε.Δ.Υ.) του ΦΔΕΔΠ, η οποία είναι συμβουλευτική επιτροπή στο ΔΣ του ΦΔΕΔΠ σε θέματα διαχείρισης νερών, βλάστησης του υγροτόπου και διαχείρισης της ορνιθοπανίδας, σύμφωνα με το Σχέδιο-Οδηγό Αποκατάστασης και Διατήρησης των Υγρών Λιβαδιών (2007-2012), η κατανόηση της αλληλεπίδρασης του υπόγειου υδροφόρου με τις λίμνες θα παρέχει τα απαιτούμενα στοιχεία για τον υπολογισμό των υπόγειων διαφυγών και της ελάχιστης στάθμης του υδροφόρου ώστε να μην επηρεάζεται αρνητικά η στάθμη της Μικρής Πρέσπας, τα οποία είναι απαραίτητα για τη διαχείριση της στάθμης του υγροτόπου που γίνεται υπό την εποπτεία της Επιτροπής Διαχείρισης Υγροτόπου

Κωδικός	Ονομασία μέτρου	Συνοπτική Περιγραφή μέτρου
		του ΦΔ και μέσω του θυροφράγματος της Κούλας. Για τη διερεύνηση της υδραυλικής αγωγιμότητας του εδάφους ανάμεσα στις δύο λίμνες απαιτείται έρευνα που στα πλαίσια της υδρογεωλογικής μελέτης θα εστιάζει στην εκτίμηση του μέσου ετήσιου ισοζυγίου, στην εποχιακή διακύμανση της στάθμης του υδροφόρου ορίζοντα και την αλληλεπίδραση της στάθμης του με τη στάθμη της Μικρής και της Μεγάλης Πρέσπας. Με τον τρόπο αυτό θα προστατευτεί το υδατικό ισοζύγιο των υπόγειων νερών και θα διασφαλιστεί η αειφόρος χρήση του σε συνδυασμό με την υφιστάμενη διαχείριση της στάθμης της Μικρής Πρέσπας που εφαρμόζεται από το 2005 από το ΦΔΕΔΠ. Η υλοποίηση της μελέτης θα πραγματοποιηθεί με Προγραμματική Σύμβαση με την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας.

Τα ακόλουθα «οριζόντια» μέτρα, εφαρμόζονται είτε σε Εθνικό επίπεδο είτε στο επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας Φλώρινας και ισχύουν κατ' επέκταση και για την Υπολεκάνη Πρεσπών:

Κωδικός	Ονομασία μέτρου	Συνοπτική Περιγραφή μέτρου
Οικονομικά ή φορολογικά μέτρα		
ΣΜ03-010	Αναμόρφωση λογιστικών συστημάτων παρόχων νερού	Διαμόρφωση και εφαρμογή ενιαίου τρόπου υπολογισμού και καταγραφής του κόστους του νερού ύδρευσης από τους παρόχους νερού, με στόχο την ενίσχυση της αξιοπιστίας εκτίμησής του. Με βάση τα διαθέσιμα δεδομένα προκύπτει ότι: (α) ο τρόπος καταγραφής και καταχώρησης των κατηγοριών δαπανών παρουσιάζει μεγάλη ανομοιομορφία και (β) δεν υπάρχει συστηματική καταχώρηση δαπανών και εσόδων ανά υπηρεσία (ύδρευσης και αποχέτευσης με/χωρίς εγκατάσταση επεξεργασίας λυμάτων). Τέλος, θα πρέπει να γίνεται συνυπολογισμός του περιβαλλοντικού κόστους καθώς και του κόστους πόρου, με κατάλληλες μεθοδολογίες. Προϋπόθεση για αυτά είναι η μηχανοργάνωση των παρόχων νερού. Η διαμόρφωση και εφαρμογή ενιαίου τρόπου καταγραφής του κόστους του νερού αφορά και στους παρόχους αρδευτικού νερού, όπου στο πλαίσιο αυτό πρέπει να γίνεται υπολογισμός του περιβαλλοντικού κόστους καθώς και του κόστους πόρου με κατάλληλες μεθοδολογίες - ακόμα και για τους εξυπηρετούμενους από ιδιωτικά αντλητικά συγκροτήματα. Προϋπόθεση της εφαρμογής αποτελεί η στοιχειώδης μηχανοργάνωση των παρόχων. Ετήσια δημοσιοποίηση του συνολικού κόστους νερού ύδρευσης και του βαθμού ανάκτησής του, με στόχο την ευαισθητοποίηση του κοινού. Η δημοσιοποίηση πρέπει να γίνεται κατά τρόπο εκλαϊκευμένο και να είναι συγκριτική.
Κώδικες ορθών πρακτικών		
ΣΜ06-010	Πρόγραμμα παρακολούθησης μετεωρολογικών και ποιοτικών παραμέτρων.	Σκοπός του προγράμματος είναι η ορθολογική χρήση του αρδευτικού νερού από τους αγρότες της Π.Ε. Φλώρινας, με την εφαρμογή συμβουλευτικής άρδευσης μέσω διαδικτυακής υποστήριξης του αγροτικού πληθυσμού με χρήση τεχνολογιών καταγραφής σε πραγματικό χρόνο. Γίνεται εκσυγχρονισμός του υφιστάμενου δικτύου μετεωρολογικών και υδρολογικών σταθμών, υπολογισμός υδατικών παραμέτρων των καλλιεργειών και ανάπτυξη εφαρμογών για την πληροφόρηση των γεωργών.
Εκπαιδευτικά Μέτρα		
ΣΜ15-010	Συμβουλευτικές παροχές προς τους αγρότες για τη βελτίωση των πρακτικών εφαρμογής των μέσων και εφοδίων που αφορούν την προστασία	Το μέτρο αυτό περιλαμβάνει δράσεις και ενέργειες που έχουν ως σκοπό να εκπαιδεύσουν τον αγροτικό πληθυσμό στη διαχείριση του αρδευτικού νερού και της εφαρμογής των λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων. Οι κυριότεροι στόχοι της εκπαιδευτικής αυτής ενημέρωσης αφορούν τη διατήρηση και βελτίωση της παραγωγής με την ορθολογική χρήση νερού, λιπάσματος και φυτοφαρμάκου με σκοπό τη μεγαλύτερη δυνατή προστασία των υδατικών συστημάτων

Κωδικός	Όνομασία μέτρου	Συνοπτική Περιγραφή μέτρου
	του περιβάλλοντος.	και ειδικά αυτών που βρίσκονται σε καθεστώς προστασίας. Οι προτεινόμενες δράσεις περιλαμβάνουν τον σχεδιασμό της επικοινωνίας μεταξύ των αρμοδίων φορέων διαχείρισης, ειδικών σε θέματα άρδευσης, λίπανσης και φυτοπροστασίας, με την διοργάνωση εκπαιδευτικών ημερίδων και σεμιναρίων με έμφαση στα θέματα προστασίας του περιβάλλοντος και των γεωργικών εδαφών. Τα κείμενα των νομοθετημάτων (ΚΟΓΠ. Πολλαπλή Συμμόρφωση), εγκυκλίων κ.λπ. πολλές φορές γίνονται δύσκολα αντιληπτά λόγω του όγκου των κειμένων και των ειδικών όρων που αναφέρονται, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει επιτυχία στην εφαρμογή τους. Η απευθείας επαφή ειδικού - παραγωγού προδιαγράφει με ασφάλεια την επιτυχία του στόχου που είναι η αρμονική σχέση παραγωγής και προστασίας των υδατικών συστημάτων.
ΣΜ15-020	Ενίσχυση Κέντρου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Περιφερειακών Ενοτήτων	<p>Προτείνεται η συνέχεια των ήδη υλοποιούμενων εκπαιδευτικών προγραμμάτων, δράσεων και δικτύων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης, καθώς και η οργάνωση και υλοποίηση νέων από τα Κέντρα Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Κ.Π.Ε.) των Π.Ε. Τα εκπαιδευτικά αυτά προγράμματα συμβάλλουν στην ενημέρωση, επιμόρφωση και ευαισθητοποίηση των μαθητών των διαφόρων βαθμίδων εκπαίδευσης σε σχέση με τη διαχείριση των υδάτων και τα υδατικά συστήματα, μέσα από δραστηριότητες και βιωματικές εμπειρίες. Ήδη υλοποιούμενα προγράμματα είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κ.Π.Ε. Νάουσας: "Αράπιτσα - το ποτάμι μας", το "Τα κατορθώματα μιας Δροσοσταλιάς" και το "Το νιο, το ευλογημένο, το αθάνατο νερό". • Κ.Π.Ε. Καστοριάς: "Οι Δρόμοι του Νερού - η Λίμνη της Καστοριάς", το "Βιοδείκτες - Εκτίμηση της Ποιότητας του Νερού" και το "Εργαστηριακές Ασκήσεις με Μικροσκόπιο". Επιπλέον, το Κ.Π.Ε. Καστοριάς αποτελεί συντονιστικό φορέα σε πανελλαδικό επίπεδο στο εθνικό δίκτυο περιβαλλοντικής εκπαίδευσης "Λίμνες: Πηγές έμπνευσης για προγράμματα Π.Ε." με αντικείμενο την οικολογική και κοινωνική διάσταση των περιβαλλοντικών προβλημάτων που αφορούν τις λίμνες και τις λεκάνες απορροής τους. • Κ.Π.Ε. Γρεβενών: "Βενέτικος Ποταμός". • Κ.Π.Ε. Μελίτης Φλώρινας: "Ταξίδι Στη Χώρα Των Λιμνών", το "Το Σχολείο Πάει Λίμνες", το "Νερό... με γεύση!", το "Οι διαδρομές του νερού στη λεκάνη της Πελαγονίας". • Κ.Π.Ε. Βελβεντού - Σιάτιστας: "Τρέχει, τρέχει, τρέχει το νερό".
ΣΜ15-030	Δράσεις εκπαιδευτικού χαρακτήρα για τη προώθηση της ορθολογικής διαχείρισης των υδατικών πόρων.	<p>Προτείνεται η διαρκής εκστρατεία ενημέρωσης των πολιτών σε σχέση με την ορθολογική διαχείριση των υδατικών πόρων και την προστασία τους. Δράσεις που ενδεικτικά και κατά περίπτωση μπορούν να υλοποιηθούν στα πλαίσια της εκστρατείας αυτής είναι:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Πραγματοποίηση ημερίδων και επιμορφωτικών σεμιναρίων για την ευαισθητοποίηση του κοινού σε σχέση με την αποδοτική χρήση του νερού, την αποτροπή της ρύπανσης που προκαλείται από διάφορες δραστηριότητες και την προώθηση της χρήσης του ανακυκλωμένου νερού. • Ενίσχυση εκπαιδευτικών προγραμμάτων στην πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση, ώστε να αναπτυχθούν στάσεις και συμπεριφορές που θα συμβάλλουν στην προστασία των υδατικών πόρων, της οικολογικής ισορροπίας και της ποιότητας ζωής και θα εξασφαλίζουν τη βιώσιμη ανάπτυξη. • Δημιουργία ιστοτόπου με διαδραστικές εφαρμογές ορθών πρακτικών χρήσης νερού ύδρευσης με στόχο την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του ευρύτερου καταναλωτικού κοινού. Η ηλεκτρονική πλατφόρμα θα είναι φιλική προς το χρήστη και θα παρέχει τη δυνατότητα υπολογισμού του υδατικού αποτυπώματος της κατοικίας του με βάση τις καταναλωτικές του συνήθειες και τις συσκευές του νοικοκυριού του. • Προώθηση της έρευνας στο χώρο της Περιβαλλοντικής

Κωδικός	Ονομασία μέτρου	Συνοπτική Περιγραφή μέτρου
		Εκπαίδευσης, της Προστασίας της Βιοποικιλότητας και της Διατήρησης της Ποιότητας Υδάτων, αλλά και η σύνδεση με επιστημονικά ιδρύματα.
Έργα έρευνας, ανάπτυξης και επίδειξης (βέλτιστων πρακτικών)		
ΣΜ16-050	Εκπόνηση Εδαφολογικής μελέτης	Εκπόνηση εδαφολογικών μελετών για όλες τις καλλιεργούμενες εκτάσεις του διαμερίσματος παράλληλα με τη συγκέντρωση και όσων έχουν εκπονηθεί στα πλαίσια κατασκευής εγγειοβελτιωτικών έργων. Δημιουργία βάσης δεδομένων εύκολα προσπελάσιμης από γεωτεχνικούς του δημοσίου και ιδιώτες καθώς και από κάθε αρμόδιο κρατικό φορέα που έχει την ευθύνη παροχής στοιχείων προς τρίτους (Ε.Ε. κ.λπ.). Ωφέλειες εφαρμογής θα είναι η ορθολογική χρήση λιπασμάτων και αρδευτικού νερού.

Επιπλέον, στο Σχέδιο Διαχείρισης της Υπολεκάνης Πρεσπών, εντάσσονται **δράσεις** που σχετίζονται με την εφαρμογή των Ευρωπαϊκών Οδηγιών. Επίσης, εντοπίζονται και λοιπές **περιβαλλοντικές δράσεις**, οι οποίες δεν συνιστούν μέτρα του Σχεδίου Διαχείρισης, συμβάλλουν όμως στην επίτευξη των στόχων αυτού.

Το κόστος υλοποίησης των προτεινόμενων συμπληρωματικών μέτρων στην Υπολεκάνη Πρεσπών ανέρχεται περίπου στα 861.000€ από τα οποία έργα προϋπολογισμού 456.017€ είναι ήδη ενταγμένα στο ΕΣΠΑ 2007-2013.

Για τα συμπληρωματικά μέτρα πραγματοποιήθηκε Ανάλυση Κόστους - Αποδοτικότητας (CEA) σε επίπεδο ΥΔ. Βάσει της Οδηγίας, η Ανάλυση Οικονομικής Αποτελεσματικότητας χρησιμοποιείται για να αξιολογηθεί η σχετική επίδοση των πιθανών μέτρων για την επίτευξη των περιβαλλοντικών στόχων. Η ανάλυση περιλαμβάνει τις εξής παραμέτρους: 1.Βαθμός αποτελεσματικότητας μέτρου, 2. Αριθμός Υδατικών Σωμάτων που αφορά το μέτρο, 3. Χρονικός ορίζοντας εφαρμογής μέτρου, 4. Χρονικός ορίζοντας αποτελεσματικότητας μέτρου, 5. Κοινωνικές Επιπτώσεις μέτρου, 6. Οικονομικές Επιπτώσεις μέτρου, 7. Περιβαλλοντικές Επιπτώσεις μέτρου, 8. Συνέργεια με άλλα μέτρα, 9. Κόστος μέτρου και 10. Συμβολή στην ανθεκτικότητα του Προγράμματος Μέτρων σε φαινόμενα λειψυδρίας-ξηρασίας. Μετά τη βαθμονόμηση των παραπάνω παραμέτρων υπολογίζεται για κάθε μέτρο ο **Συντελεστής Αποτελεσματικότητας** βάσει του οποίου κατατάσσονται τα μέτρα.

Επιπροσθέτως, το Πρόγραμμα Μέτρων αντιμετώπισε δύο βασικά ζητήματα (περιορισμούς):

- τον περιορισμένο χρονικό ορίζοντα που απομένει μέχρι το έτος 2015,
- την περιορισμένη χρηματοδοτική δυνατότητα της χώρας τουλάχιστον έως το έτος 2015.

Λαμβάνοντας υπόψη και τους παραπάνω περιορισμούς, υψηλή αποτελεσματικότητα προέκυψε σε συμπληρωματικά μέτρα οριζόντιας εφαρμογής με μικρό (ή μηδενικό) κόστος. Ακολουθούν, με μέτριο συντελεστή αποτελεσματικότητας, τα μέτρα: ΣΜ05-20, ΣΜ17-070, ΣΜ17-060, ΣΜ08-010, ΣΜ17-010.

Στην τρέχουσα διαχειριστική περίοδο (μέχρι το 2015), εκτιμάται ότι μπορούν να υλοποιηθούν τα οχτώ (8) βραχυπρόθεσμης εφαρμογής μέτρα από τα έντεκα (11) συνολικά συμπληρωματικά μέτρα. Τα υπόλοιπα τρία (3) συμπληρωματικά μέτρα αναμένεται να δρομολογηθούν στην παρούσα διαχειριστική περίοδο, ενώ η υλοποίησή τους θα ολοκληρωθεί κατά την επόμενη διαχειριστική περίοδο (2016-2021). Πρόκειται για μέτρα που απαιτούν προπαρασκευαστικές εργασίες ή άλλα μέτρα υψηλού κόστους, που ξεπερνούν τις διαχειριστικές και χρηματοδοτικές δυνατότητες της τρέχουσας διαχειριστικής περιόδου.

12. ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

12.1 Η διεθνής λεκάνη απορροής Πρεσπών

Η διεθνής υδρολογική λεκάνη Πρεσπών, με συνολική έκταση περίπου 1.380 Km², αποτελεί μια ενιαία διασυνοριακή λεκάνη απορροής που μοιράζονται τρεις χώρες, η Ελλάδα, η Αλβανία και η πΓΔΜ, ενώ συγκαταλέγεται ανάμεσα στις λίγες περιοχές στην Ευρώπη με τόσο μεγάλη ποικιλία μορφών ζώης σε τόσο περιορισμένη έκταση. Η μικρή αυτή υδρολογική λεκάνη περιλαμβάνει δύο από τις παλαιότερες λίμνες της ηπείρου μας, τις λίμνες Μικρή και Μεγάλη Πρέσπα, τις οποίες χωρίζει αμμώδης ισθμός. Η Μεγάλη Πρέσπα και η λεκάνη απορροής της εκτείνονται σε τρεις χώρες, με το μεγαλύτερο μέρος τους στην πΓΔΜ (κατανομή έκτασης λίμνης ανά χώρα: πΓΔΜ 69%, Αλβανία 18%, Ελλάδα 13%, κατανομή έκτασης λεκάνης απορροής ανά χώρα: πΓΔΜ 88%, Αλβανία 8%, Ελλάδα 4%). Το κυρίως τμήμα της Μικρής Πρέσπας, καθώς και της λεκάνης απορροής της βρίσκονται στην Ελλάδα και μόνο ένα μικρό τμήμα του βρίσκεται στην Αλβανία (κατανομή έκτασης λίμνης στην Ελλάδα 92%, Αλβανία 8% και κατανομή έκτασης λεκάνης απορροής στην Ελλάδα 73% και Αλβανία 27%)⁶.

12.2 Πιέσεις και κατάσταση ΥΣ στις γειτονικές χώρες

Ανθρωπογενείς πιέσεις στη διεθνή λεκάνη απορροής Πρεσπών αποτελούν τα ελλιπώς επεξεργασμένα υγρά, αστικά και βιομηχανικά, απόβλητα, κυρίως στο τμήμα της λεκάνης που ανήκει στην πΓΔΜ, τα στερεά απορρίμματα, καθώς και η αγροτική δραστηριότητα που επιβαρύνει τις λίμνες με αυξημένες συγκεντρώσεις θρεπτικών. Η απουσία των απαραίτητων υποδομών συντελεί στην επιβάρυνση των υδατικών πόρων της λεκάνης απορροής.

Στο πλαίσιο εκπόνησης του Σχεδίου Διαχείρισης της Λεκάνης Λιμνών Πρεσπών (Prespa Lakes Watershed Management Plan, PLWMP-2012) από την πΓΔΜ, στο τμήμα της λεκάνης που ανήκει σε αυτή αναγνωρίστηκαν, σύμφωνα με όσα ορίζει η Οδηγία 2000/60/ΕΚ, συνολικά, δεκαεπτά (17) επιφανειακά ΥΣ. Από αυτά, δεκατρία (13) αφορούν σε φυσικά ποτάμια ΥΣ, ένα (1) σε ιδιαίτερος τροποποιημένο ποτάμιο ΥΣ, δύο (2) σε τεχνητά ΥΣ και ένα (1) σε λιμναίο, τη Μεγάλη Πρέσπα.

Από τα φυσικά ποτάμια ΥΣ που αναγνωρίστηκαν δύο (2) είναι υψηλής οικολογικής κατάστασης, δύο (2) καλής, έξι (6) μέτριας, δύο (2) ελλιπούς και ένα (1) κακής οικολογικής κατάστασης. Επιπλέον, το ένα (1) Ιδιαίτερος Τροποποιημένο ποτάμιο ΥΣ (ΙΤΥΣ) έχει κακό οικολογικό δυναμικό, ενώ ένα (1) από τα δύο (2) Τεχνητά ΥΣ (ΤΥΣ) έχει κακό οικολογικό δυναμικό και το άλλο ελλιπές οικολογικό δυναμικό. Η λίμνη Μεγάλη Πρέσπα χαρακτηρίστηκε σε μέτρια οικολογική κατάσταση.

⁶ Στοιχεία εκτάσεων σύμφωνα με την ιστοσελίδα: <http://prespa.iwlearn.org/resources/brochures/brochure-on-water>.

Αντίστοιχο διαχειριστικό σχέδιο από την πλευρά της Αλβανίας δεν έχει υλοποιηθεί με αποτέλεσμα να μην έχουν προσδιοριστεί υδατικά συστήματα και κατ' επέκταση ούτε η κατάστασή τους.

12.3 Συμβάσεις, Δράσεις και Συναντήσεις για τη Διεθνή Λεκάνη Πρεσπών

Στο Ειδικό Σχέδιο Διαχείρισης της Υπολεκάνης καταγράφεται συνοπτικά το πλαίσιο που διαμορφώνεται από τους διεθνείς κανονισμούς που αφορούν στη ρύθμιση των υδατικών πόρων, οι οποίοι μοιράζονται από δύο ή περισσότερες χώρες σχετικά με τα δικαιώματα κάθε χώρας στη χρήση των κοινών πόρων και στον προσδιορισμό των υποχρεώσεών τους με κυριότερους τη Συνθήκη του Ελσίνκι (1992) και την αναθεώρηση αυτής (2004), τη Σύμβαση Espoo (1991) και τη Σύμβαση του Aarhus (1998).

Επίσης, καταγράφεται το ιστορικό ίδρυσης του διασυνοριακού Πάρκου Πρεσπών, της πρώτης διασυνοριακής προστατευόμενης περιοχής στα Βαλκάνια, με κοινή Διακήρυξη των Πρωθυπουργών της Ελλάδας, της Αλβανίας και της πΓΔΜ και οι κύριοι σταθμοί και αποτελέσματα του συντονισμού και προώθησης κοινών δράσεων για την προστασία και αειφόρο ανάπτυξη της περιοχής. Επίσης αναφέρονται τα κύρια σημεία στα οποία αφορά η διεθνής «Συμφωνία για την Προστασία και τη Βιώσιμη Ανάπτυξη της Περιοχής του Πάρκου Πρεσπών» (2/2010) μεταξύ των τριών κρατών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

12.4 Προγράμματα συνεργασίας και δράσεις των γειτονικών χωρών στη διεθνή λεκάνη των Πρεσπών

Στην Υπολεκάνη των Πρεσπών, αλλά και στην ευρύτερη περιοχή έχει υλοποιηθεί, τόσο από την Ελλάδα, όσο και από τις γειτονικές χώρες (Αλβανία και πΓΔΜ) ένα σύνολο διμερών, τριμερών, αλλά και πολυμερών δράσεων, προγραμμάτων και έργων που αφορούν στην προώθηση της διαχείρισης των υδατικών πόρων, τη βελτίωση της οικολογικής κατάστασης των λιμνών, την προώθηση και υιοθέτηση βέλτιστων πρακτικών, την αποτελεσματικότερη διαχείριση των αποβλήτων και απορριμμάτων, την ανάπτυξη της διασυνοριακής συνεργασίας, την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του τοπικού πληθυσμού, αλλά και σε τεχνικά έργα, περιλαμβανομένων και έργων υποδομών.

Ορισμένα από αυτά είναι:

- Preparation of a Strategic Action Plan for Sustainable Development in the Prespa Park (2001-2002). Αποτελεί το πρώτο κοινό έργο των τριών γειτονικών χωρών αναφορικά με τη διαχείριση του πάρκου των Πρεσπών ενώ μέχρι σήμερα αποτελεί την βάση σχεδιασμού όλων των δραστηριοτήτων του πάρκου των Πρεσπών.
- TRABOREMA- Concepts For Integrated Transboundary Water Management and Sustainable Socio-Economic Development in The Cross Border Region of Albania, former Yugoslav Republic of Macedonia (fYROM) and Greece (2004-2007)
- Study on the Interaction between Lake Micro Prespa and River Devolli (Αλβανία - Ελλάδα) (2005-2006)

- Διάφορες δράσεις στα πλαίσια του INTERREG IIIA/ CARDS Ελλάδα – πΓΔΜ, όπως:
 - Δημιουργία Δικτύου Ανάδειξης του Φυσικού Πλούτου Περιοχών του Νομού Φλωρίνης και της π.Γ.Δ.Μ. (2005-2006)
 - Δημιουργία Περιβαλλοντικού Σταθμού και Ανάπτυξη Περιβαλλοντικών Προγραμμάτων στις Πρέσπες (2005-2006)
- Δράσεις στα πλαίσια του INTERREG IIIA/ CARDS Ελλάδα – Αλβανία, όπως:
 - Έργα Ύδρευσης Κοινότητας Κρυσταλλοπηγής (2005-2006)
 - Ύδρευση Δ.Δ. Δήμου Πρεσπών (2005-2008)
 - Αποχέτευση Δ.Δ. Δήμου Πρεσπών (2005-2008)
- Integrated Ecosystem Management in the Prespa Basin in Albania, FYROM and Greece - GEF Project (2006-2011)
- Development of a Transboundary Environmental Monitoring System (2007-2011). Στο πλαίσιο σχεδιασμού ενός διασυνοριακού συστήματος παρακολούθησης περιβαλλοντικών παραμέτρων για τις Πρέσπες, από το 2007 έχει πραγματοποιηθεί καταγραφή των υφιστάμενων προγραμμάτων παρακολούθησης υδάτων στις τρεις πλευρές της λεκάνης, έχουν γίνει διαβουλεύσεις των αρμόδιων φορέων σε τεχνικό επίπεδο και έχουν αναπτυχθεί προτάσεις για την πιλοτική εφαρμογή μετρήσεων συγκεκριμένων παραμέτρων σε διασυνοριακό επίπεδο.
- Pilot Project of Biodegradable Waste Management in Prespa – πΓΔΜ (2010 – 2012)
- Transboundary Biosphere Reserve Prespa – Support to the National Park Prespa in Albania, Αλβανία (2010-2015)
- Protection and Sustainable Use of Biodiversity in the Region of the Large Lakes Prespa, Ohrid and Sckoder, Αλβανία – πΓΔΜ (2011-2014)
- Restoration of Prespa Lake Ecosystem (Implementation of the WaterShed Management Plan) – πΓΔΜ (2011-2018)
- RULAND/ Interactive Farmers Support System for Efficient Water Use Management, Ελλάδα – πΓΔΜ (2012-2013)
- SSMNATURE/Innovative Space Satellite Monitoring of the environmental natural resources of the cross-border area – Ελλάδα – Αλβανία (2012-2014)

Στα πλαίσια του Σχεδίου Διαχείρισης της Λεκάνης Λιμνών Πρεσπών της πΓΔΜ (Prespa Lakes Watershed Management Plan, PLWMP-2012) έχει καταρτιστεί πρόγραμμα μέτρων με στόχο τη βελτίωση της υφιστάμενης κατάστασης των υδατικών πόρων, που περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, και έργα όπως η αποκατάσταση πρώην τεχνητών ιχθυοτροφείων και κατασκευή θυροφράγματος στον ποταμό Golema Reka, η βελτίωση της μονάδας επεξεργασίας λυμάτων στο Ezerani, η βελτίωση της επεξεργασίας βιομηχανικών λυμάτων, η κατασκευή εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων σε οικισμούς της περιοχής μικρότερους των 2000 κατοίκων, βελτίωση των υφιστάμενων δικτύων αποχέτευσης σε Resen και Jakovec, καθώς και σε μικρότερους οικισμούς,

η κατασκευή φράγματος στον Chesinska Reka, η σταδιακή αντικατάσταση της υφιστάμενης μεθόδου άρδευσης με στάγδην, η κατασκευή αδειοδοτημένου χώρου διάθεσης στερεών αποβλήτων των οικισμών του δήμου Resen (PLWMP, 2012).

Τα πιο πρόσφατα προγραμματισμένα τεχνικά έργα στην πΓΔΜ, αφορούν στην κατασκευή έξι (6) μικρών Υδροηλεκτρικών Σταθμών (ΜΥΗΣ) σε τρεις ποταμούς της υπολεκάνης των Πρεσπών (Golema Reka, Brajcinska Reka και Kranska Reka). Όσο αφορά την Αλβανία δεν καταγράφονται σημαντικές επεμβάσεις στα υδατικά συστήματα με εξαίρεση το κανάλι εκτροπής του ποταμού Devoli που κατασκευάστηκε το 1976 και σταμάτησε να λειτουργεί το 2002, αφού παρατηρήθηκε εκτεταμένη πρόσχωση στις εκβολές της εκτροπής προς τη λίμνη Μικρή Πρέσπα με αποτέλεσμα την οικολογική υποβάθμιση του τμήματος αυτού της λίμνης. Η αποκατάσταση των επιπτώσεων αυτών αποτελεί ένα από τα θέματα για τα οποία έχει διαμορφωθεί συναίνεση στο πλαίσιο της τριμερούς συνεργασίας στο Πάρκο Πρεσπών.

12.5 Διασυνοριακή συνεργασία στα πλαίσια εφαρμογής της 2000/60/ΕΚ

Βασικό περιοριστικό παράγοντας για την αδυναμία εκπόνησης κοινού διαχειριστικού σχεδίου για τη Διεθνή Λεκάνη Πρεσπών, στην παρούσα διαχειριστική περίοδο αποτελεί το διαφορετικό καθεστώς (νομικό και πολιτικό πλαίσιο) σε σχέση με την Ευρωπαϊκή Ένωση και την υποχρέωση εφαρμογής της Οδηγίας που έχουν η Ελλάδα και οι γειτονικές χώρες. Συγκεκριμένα, η Ελλάδα, ως κράτος μέλος της ΕΕ, δεσμεύεται για την εκπόνηση και υλοποίηση σχεδίου διαχείρισης ΛΑΠ, σύμφωνα με την Οδηγία 2000/60/ΕΚ, τουλάχιστον στο τμήμα της διεθνούς λεκάνης απορροής το οποίο βρίσκεται στο έδαφός της (παράγραφος 3 Άρθρου 13). Παράλληλα, δεσμεύεται να λαμβάνει υπόψη, την εφαρμογή και τήρηση κανόνων που πηγάζουν από λοιπές κοινοτικές οδηγίες, καθώς και τις διατάξεις της κοινοτικής νομοθεσίας και τις στρατηγικές που αφορούν στην ανάπτυξη, σχεδιασμό και προστασία του περιβάλλοντος. Αντιθέτως, οι γειτονικές χώρες που δεν αποτελούν Κράτη Μέλη της Ε.Ε., με την πΓΔΜ να θεωρείται υποψήφια για συμμετοχή και την Αλβανία εν δυνάμει υποψήφια, δεν υποχρεούνται και δεν δεσμεύονται για την εκπόνηση Κοινού Σχεδίου Διαχείρισης της διασυνοριακής λεκάνης. Σημειώνεται ότι η πΓΔΜ, στα πλαίσια του προγράμματος του UNDP – GEF “Integrated Ecosystem Management in the Prespa Basin in Albania, FYROM and Greece - GEF Project (2006-2011)” εκπόνησε Σχέδιο Διαχείρισης της Λεκάνης Λιμνών Πρεσπών (Prespa Lakes Watershed Management Plan, PLWMP-2012), για το τμήμα της λεκάνης που της ανήκει, σε αντίθεση με την Αλβανία, η οποία δεν έχει εκπονήσει αντίστοιχη μελέτη.

Στο πλαίσιο υλοποίησης του Σχεδίου Διαχείρισης των ΛΑΠ του Υδατικού Διαμερίσματος Δυτικής Μακεδονίας αλλά και του Ειδικού Σχεδίου Διαχείρισης της Υπολεκάνης Πρεσπών, πραγματοποιήθηκαν δύο συναντήσεις με εκπροσώπους της πΓΔΜ με στόχο την ανάπτυξη και καλλιέργεια κλίματος συνεργασίας μεταξύ της Ελλάδας και της γειτονικής χώρας σε θέματα περιβαλλοντικής πολιτικής.

Η πρώτη συνάντηση πραγματοποιήθηκε τον Ιούνιο του 2012 (07/06/2012) στην Αθήνα, όπου συζητήθηκε η αναβάθμιση της τομεακής συνεργασίας -ειδικά για θέματα περιβάλλοντος- σε επίπεδο Υπουργείων των δύο χωρών. Επιπλέον, η Ειδική Γραμματεία Υδάτων του Ελληνικού Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής συνέταξε σημείωμα προς την πΓΔΜ σχετικά με τη συνεργασία σε συγκεκριμένους τομείς (Οδηγία-Πλαίσιο της ΕΕ για τα Νερά και προστασία της βιοποικιλότητας). Για το θέμα της διαχείρισης των υδάτων υποβλήθηκε από την ελληνική πλευρά πρόταση για νέα συνάντηση το Μάιο 2013.

Η πρώτη Συνάντηση Εμπειρογνομόνων για τα Ύδατα και το περιβάλλον πραγματοποιήθηκε στις 13 Μαΐου 2013 στη Θεσσαλονίκη, με σκοπό την ενίσχυση της συνεργασίας και την ανταλλαγή τεχνογνωσίας μεταξύ των δύο πλευρών σχετικά με ζητήματα διαχείρισης των υδατικών πόρων, με ιδιαίτερη έμφαση στη διαχείριση των διεθνών λεκανών απορροής ποταμού Αξιού και Πρεσπών.

Οι δύο πλευρές συμφώνησαν για την ανταλλαγή πληροφοριών και τεχνογνωσίας σε ζητήματα διαχείρισης υδατικών πόρων. Ακολούθησε αλληλογραφία της Ε.Γ.Υ. με τις αρμόδιες αρχές της πΓΔΜ μέσω της αρμόδιας διεύθυνσης του ΥΠΕΞ και του Γραφείου Συνδέσμου Σκοπίων με θέματα:

- παρατηρήσεις επί του σχεδίου πρακτικών της δεύτερης συνάντησης Εμπειρογνομόνων για τα ύδατα και το περιβάλλον, που έλαβε χώρα στις 13.05.2013 στη Θεσσαλονίκη,
- διάθεση καταλόγου διαθέσιμων μελετών και εγγράφων για τη Λεκάνη Απορροής του Αξιού,
- ανάγκη εξειδίκευσης και συγκεκριμενοποίησης του ως άνω καταλόγου,
- προσεχή συνάντηση μεταξύ εμπειρογνομόνων των δύο μερών στην πΓΔΜ.

Η ως άνω αλληλογραφία κατέληξε σε αμοιβαία αποδεκτή διατύπωση των πρακτικών της συνάντησης και ακολούθησε πρόσκληση από την πΓΔΜ για την πραγματοποίηση της επόμενης συνάντησης.

Αιτήματα διάθεσης στοιχείων για την υδρολογική λεκάνη των Πρεσπών έχουν αποσταλεί και στις αρμόδιες αρχές της Αλβανίας.



www.ypeka.gr

Ειδική Γραμματεία Υδάτων,
Μ. Ιατρίδου 2 & Λεωφ. Κηφισίας 115 26 Αθήνα
Τηλ: 210 693 1265, 210 693 1253,
Φαξ: 210 699 4355, 210 699 4357
E-mail: info.egy@prv.ypeka.gr



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης